

Земельний кодекс Української РСР

Із змінами і доповненнями, внесеними

Указами Президії Верховної Ради Української РСР

від 14 жовтня 1977 року N 2545-IX,

від 12 березня 1981 року N 1653-X,

від 11 лютого 1983 року N 4743-X,

від 27 лютого 1985 року N 8474-X,

від 12 квітня 1985 року N 102-XI,

від 24 грудня 1987 року N 5095-XI,

від 25 жовтня 1988 року N 6757-XI

Кодекс втратив чинність з 15 березня 1991 року,

крім статті 14, яка втратила чинність з 1 липня 1992 року

(згідно з Постановою Верховної Ради Української РСР

від 18 грудня 1990 року N 562-XII,

враховуючи зміни, внесені Постановою Верховної Ради України

від 3 липня 1992 року N 2536-XII)

(У тексті Кодексу слова "депутатів трудящих" замінено словами "народних депутатів" згідно з Указом Президії Верховної Ради Української РСР від 12 березня 1981 року N 1653-X)

Велика Жовтнева соціалістична революція знищила напівкріпосницький земельний устрій царської Росії, що прирікав селянство на злидні і гальмував розвиток продуктивних сил країни. Декретом "Про землю" Другого Всеросійського з'їзду Рад від 26 жовтня (8 листопада) 1917 року, запровадженим в Українській РСР відповідно до постанови Першого Всеукраїнського з'їзду Рад, приватна власність на землю була скасована назавжди, вся земля перетворена у всенародне добро і безплатно передана трудящим у користування.

Державна власність на землю, яка виникла в результаті націоналізації, становить основу земельних відносин в СРСР, до складу якого на основі добровільного об'єднання і рівноправності з іншими союзними республіками входить Українська Радянська Соціалістична Республіка. Земля, що була в умовах приватної власності знаряддям експлуатації людини людиною, використовується в СРСР для розвитку продуктивних сил країни в інтересах усього народу.

<http://yurist-online.org/>

Державна власність на землю відіграла величезну роль у забезпеченні перемоги соціалізму в СРСР. Вона створила можливість найдоцільнішого розміщення всіх галузей народного господарства і стала однією з найважливіших умов переходу до соціалістичних форм землекористування.

Із створенням у ході соціалістичного будівництва умов для масової колективізації роз'єднаних індивідуальних господарств селянство під керівництвом Комуністичної партії при всебічній допомозі і підтримці робітничого класу стало на шлях соціалізму. В результаті перетворення в життя ленінського кооперативного плану і перемоги колгоспного ладу селянське питання дістало своє справжнє розв'язання.

Державна власність на землю сприяє створенню в нашій країні матеріально-технічної бази комунізму, поступовому переходові до комуністичних суспільних відносин і ліквідації відмінності між містом і селом.

Земля - найважливіше багатство радянського суспільства - є головним засобом виробництва в сільському господарстві і просторовим базисом розміщення і розвитку всіх галузей народного господарства. Науково обгрунтоване, раціональне використання всіх земель, охорона їх і всемірне підвищення родючості ґрунтів є загальнонародним завданням.

РОЗДІЛ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

ГЛАВА 1

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Завдання Земельного кодексу Української РСР

Завданнями Земельного кодексу Української РСР є регулювання земельних відносин з метою забезпечення в інтересах нинішнього і майбутніх поколінь науково обгрунтованого, раціонального використання та охорони земель, створення умов підвищення їх ефективності, охорона прав підприємств, організацій, установ і громадян, зміцнення законності в галузі земельних відносин.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради
Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 2. Земельне законодавство Союзу РСР і Української РСР

Земельні відносини в Українській РСР регулюються Основами земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік, а також іншими актами земельного законодавства СРСР, цим Кодексом та іншими актами земельного законодавства Української РСР, які видаються у відповідності з ними.

Гірничі, лісові і водні відносини регулюються спеціальним законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Стаття 3. Державна (загальнонародна) власність на землю

Відповідно до Конституції СРСР і Конституції Української РСР земля є державною власністю - спільним надбанням усього радянського народу.

Земля є виключною власністю держави і надається тільки в користування. Дії, які в прямій або прихованій формі порушують право державної власності на землю, забороняються.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 4. Єдиний державний земельний фонд

Вся земля в Українській РСР входить до єдиного державного земельного фонду, який відповідно до основного цільового призначення земель складається з:

- 1) земель сільськогосподарського призначення, наданих у користування колгоспам, радгоспам та іншим землекористувачам для сільськогосподарських цілей;
- 2) земель населених пунктів (міст, селищ міського типу і сільських населених пунктів);

3) земель промисловості, транспорту, курортів, заповідників та іншого несільськогосподарського призначення;

4) земель державного лісового фонду;

5) земель державного водного фонду;

6) земель державного запасу.

Стаття 5. Порядок віднесення земель до категорій і переведення земель з однієї категорії в іншу

Віднесення земель до вказаних в статті 4 цього Кодексу категорій провадиться відповідно до основного цільового призначення цих земель.

Переведення земель з однієї категорії в іншу провадиться у випадках зміни основного цільового призначення цих земель.

Віднесення земель до зазначених категорій і переведення їх з однієї категорії до іншої провадиться органами, що приймають рішення про надання земель у користування, а у випадках, не пов'язаних з наданням земель в користування, - органами, що затверджують проекти землеустрою, якщо інший порядок не передбачений законодавством Союзу РСР та Української РСР.

Стаття 6. Компетенція Союзу РСР в галузі регулювання земельних відносин

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік до відання Союзу РСР у галузі регулювання земельних відносин належать:

1) розпорядження єдиним державним земельним фондом у межах, необхідних для здійснення повноважень Союзу РСР відповідно до Конституції СРСР;

2) встановлення основних положень землекористування і землеустрою;

3) встановлення перспективних планів раціонального використання земельних ресурсів країни, що забезпечують потреби сільськогосподарського виробництва та інших галузей народного господарства;

4) встановлення планів загальносоюзних заходів по меліорації земель та інших заходів по підвищенню родючості ґрунтів, а також встановлення основних положень по охороні ґрунтів від ерозії, засолення та інших процесів, які погіршують стан ґрунтів;

5) державний контроль за використанням та охороною земель і встановлення порядку його здійснення;

6) встановлення єдиної для Союзу РСР системи державного обліку земель, державної реєстрації землекористувань і порядку ведення земельного кадастру;

7) встановлення порядку складання щорічного земельного балансу СРСР;

8) регулювання інших питань загальносоюзного значення в галузі використання та охорони земель відповідно до Конституції СРСР і Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік.

(Із змінами і доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 7. Компетенція Української РСР в галузі регулювання земельних відносин

До відання Української РСР в галузі регулювання земельних відносин належать розпоряджання в межах республіки єдиним державним земельним фондом і встановлення перспективних планів його використання, встановлення порядку користування землею і організація землеустрою, встановлення планів по меліорації земель, боротьбі з ерозією та підвищенню родючості ґрунтів, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, а також регулювання земельних відносин в інших питаннях, якщо вони не належать до компетенції Союзу РСР.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

ГЛАВА 2

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ ТА ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ. УЧАСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ І ГРОМАДЯН У ЗДІЙСНЕННІ ЗАХОДІВ ПО РАЦІОНАЛЬНОМУ ВИКОРИСТАННЮ ТА ОХОРОНІ ЗЕМЕЛЬ

(Глава у редакції Указу Президії Верховної

Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 8. Органи, які здійснюють державне управління в галузі використання та охорони земель

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік державне управління в галузі використання та охорони земель здійснюється Радою Міністрів СРСР, Радою Міністрів Української РСР, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів, а також спеціально уповноваженими на те державними органами відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР.

Спеціально уповноваженими державними органами управління в галузі використання та охорони земель в Українській РСР є Міністерство сільського господарства УРСР та його органи на місцях, а також інші державні органи, до компетенції яких законодавством Союзу РСР і Української РСР віднесено здійснення зазначених функцій.

Стаття 9. Компетенція обласних Рад народних депутатів у галузі використання та охорони земель

Обласні Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети в межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, на території області:

- 1) здійснюють державний контроль за використанням та охороною всіх земель;
- 2) розглядають і затверджують щорічний звіт про наявність, якісний стан і оцінку земель;
- 3) організують та здійснюють контроль за правильним веденням земельно-облікової документації всіма землекористувачами, а також виконавчими комітетами районних, міських, селищних і сільських Рад народних депутатів;

4) здійснюють контроль за своєчасним і якісним проведенням робіт по землеустрою, топографічно-геодезичних і сільськогосподарських зйомках, обслідуванню ґрунтів та інших проектно-розвідувальних робіт, зв'язаних з поліпшенням використання всіх земель; затверджують проекти внутрігосподарського землеустрою та організують контроль за їх здійсненням;

5) забезпечують здійснення заходів по охороні земель від розбазарювання і безгосподарного використання;

6) організують контроль за проведенням землекористувачами ефективних заходів по підвищенню родючості ґрунтів, запобіганню вітровій і водній ерозії, засоленню, заболочуванню, а також іншим процесам, які погіршують стан ґрунтів;

7) організують роботи по виконанню державних планів меліорації земель;

8) вирішують питання про надання землі в користування, а також про вилучення земельних ділянок для державних або громадських потреб відповідно до статей 16, 37, 38 цього Кодексу;

9) вирішують відповідно до статті 159 цього Кодексу спори про користування земельними ділянками;

10) вирішують питання про віднесення сільських населених пунктів до перспективних для дальшого розвитку, встановлюють і змінюють їх межі, а також межі селищ міського типу;

11) затверджують відповідно до статей 58, 73 цього Кодексу рішення загальних зборів членів колгоспу (зборів уповноважених) про збільшення площі присадибних земель за рахунок земель громадського користування, а також дозволяють радгоспам та іншим державним сільськогосподарським підприємствам, організаціям і установам, за клопотанням їх керівників, збільшувати площу присадибних земель для забезпечення робітників і службовців присадибними ділянками;

12) вирішують відповідно до статті 53 цього Кодексу питання про зміну меж і розмірів землекористувань при укрупненні і розукрупненні колгоспів, а також сільськогосподарських підприємств і організацій місцевого підпорядкування;

13) змінюють межі районів у зв'язку з передачею території селищних і сільських Рад та окремих населених пунктів у межах області;

14) вирішують інші питання в галузі земельних відносин в межах своєї компетенції.

Стаття 10. Компетенція районних Рад народних депутатів у галузі використання та охорони земель

Районні Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети в межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, на території району:

- 1) здійснюють державний контроль за використанням та охороною всіх земель;
- 2) розглядають і затверджують щорічний звіт про наявність, якісний стан та оцінку земель;
- 3) здійснюють контроль за своєчасним і якісним проведенням робіт по землеустрою, топографічно-геодезичних і сільськогосподарських зйомках, обслідуванню ґрунтів та інших проектно-розвідувальних робіт, зв'язаних з поліпшенням використання всіх земель;
- 4) забезпечують здійснення заходів по охороні земель від розбазарювання і безгосподарного використання;
- 5) контролюють здійснення землекористувачами заходів по підвищенню родючості ґрунтів, боротьбі з їх ерозією, рекультивациі порушених земель, їх зрошенню та осушенню, створенню полезахисних лісових насаджень;
- 6) вирішують відповідно до статей 16, 54 цього Кодексу питання про надання землі в користування, видають землекористувачам документи на право користування землею;
- 7) дають висновки про надання або вилучення земельних ділянок, які провадяться вищестоящими органами;
- 8) затверджують рішення правлінь колгоспів або адміністрації радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств, організацій і установ про виділення земельних ділянок для внутрігосподарського будівництва;
- 9) вирішують відповідно до статті 160 цього Кодексу спори про користування земельними ділянками;

10) відповідно до чинного законодавства, в питаннях землекористування, будівництва і благоустрою скасовують рішення загальних зборів членів колгоспів (зборів уповноважених) та інших кооперативних організацій, скасовують накази і розпорядження керівників підприємств, організацій і установ або зупиняють їх виконання, повідомляючи про це відповідні вищестоящі органи;

11) вирішують інші питання в галузі земельних відносин в межах своєї компетенції.

Стаття 11. Компетенція міських Рад народних депутатів у галузі використання та охорони земель

Міські Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети в межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, на території міста:

1) здійснюють державний контроль за використанням та охороною всіх земель;

2) розглядають і затверджують щорічний звіт про наявність, якісний стан та оцінку земель;

3) здійснюють контроль за своєчасним і якісним проведенням робіт по складанню проектів забудови та земельного господарського устрою, топографічно-геодезичних зйомках, обслідуванню ґрунтів та інших проектно-розвідувальних робіт, зв'язаних з поліпшенням використання міських земель;

4) надають у користування, а також вилучають земельні ділянки для державних або громадських потреб відповідно до статей 16, 37, 38 цього Кодексу; видають землекористувачам документи на право користування землею;

5) забезпечують здійснення заходів по охороні земель від розбазарювання і безгосподарного використання;

6) забезпечують здійснення заходів по підвищенню родючості ґрунтів, а також по боротьбі з їх ерозією, забрудненням та засміченням;

7) відповідно до чинного законодавства, в питаннях землекористування, будівництва і благоустрою скасовують накази та розпорядження керівників підприємств, організацій і установ або зупиняють їх виконання, повідомляючи про це відповідні вищестоящі органи;

8) вирішують відповідно до статті 161 цього Кодексу спори про користування земельними ділянками;

9) вирішують інші питання в галузі земельних відносин в межах своєї компетенції.

Стаття 12. Компетенція селищних Рад народних депутатів у галузі використання та охорони земель

Селищні Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети в межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, на своїй території:

1) здійснюють державний контроль за використанням та охороною всіх земель;

2) надають в користування, а також вилучають земельні ділянки для державних або громадських потреб відповідно до статей 16, 37, 38 цього Кодексу;

3) відповідно до чинного законодавства, в питаннях землекористування, благоустрою і будівництва зупиняють виконання рішень загальних зборів членів колгоспів (зборів уповноважених) та інших кооперативних організацій, скасовують накази і розпорядження керівників підприємств, організацій і установ або зупиняють їх виконання, повідомляючи про це відповідні вищестоящі органи;

4) забезпечують здійснення заходів по охороні земель від розбазарювання і безгосподарного використання;

5) здійснюють контроль за виконанням заходів по підвищенню родючості ґрунтів, боротьбі з їх ерозією, рекультивациі порушених земель, їх зрошенню та осушенню, створенню полезахисних лісових насаджень;

6) вирішують відповідно до статті 162 цього Кодексу спори про користування земельними ділянками;

7) розподіляють між підприємствами, організаціями, установами і громадянами ділянки під городи, сінокоси і пасовища з земель державного запасу, що виділяються селищній Раді у встановленому порядку;

8) вирішують інші питання в галузі земельних відносин у межах своєї компетенції.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 11.02.83 р. N 4743-X)

Стаття 12 1. Компетенція сільських Рад народних депутатів у галузі використання та охорони земель

Сільські Ради народних депутатів, їх виконавчі комітети в межах і в порядку, встановлених цим Кодексом та іншими законодавчими актами, на своїй території:

1) здійснюють державний контроль за використанням та охороною всіх земель;

2) здійснюють контроль за виконанням заходів по підвищенню родючості ґрунтів, боротьбі з їх ерозією, рекультивації порушених земель, їх зрошенню і осушенню, створенню полезахисних лісових насаджень;

3) надають відповідно до статті 16 цього Кодексу земельні ділянки в користування із земель, які не входять до землекористування колгоспів, радгоспів, інших сільськогосподарських підприємств;

4) контролюють правильне використання присадибних земель колгоспів і радгоспів, додержання норм присадибних земельних ділянок;

5) розподіляють між підприємствами, організаціями, установами і громадянами ділянки під городи, сінокоси і пасовища з земель державного запасу, що виділяються сільській Раді у встановленому порядку;

6) затверджують рішення загальних зборів членів колгоспу (зборів уповноважених) або адміністрації радгоспу, підприємства, організації, установи про наділення присадибних ділянок робітникам, службовцям, пенсіонерам та інвалідам, які проживають у сільських населених пунктах;

7) відповідно до чинного законодавства, в питаннях землекористування, благоустрою і будівництва зупиняють виконання рішень загальних зборів членів колгоспів (зборів уповноважених) та інших кооперативних організацій, скасовують накази і розпорядження керівників підприємств, організацій і установ або зупиняють їх виконання, повідомляючи про це відповідні вищестоящі органи;

8) вирішують відповідно до статті 162 цього Кодексу земельні спори між громадянами;

9) вирішують інші питання в галузі земельних відносин у межах своєї компетенції.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 11.02.83 р. N 4743-X)

Стаття 12 2. Компетенція спеціально уповноважених державних органів управління в галузі використання та охорони земель

Компетенція спеціально уповноважених органів управління в галузі використання та охорони земель (частина друга статті 8) визначається законодавством Союзу РСР і Української РСР, а також положеннями про ці органи, затверджуваними у встановленому порядку.

Стаття 12 3. Участь громадських організацій, трудових колективів і громадян у здійсненні заходів по раціональному використанню і охороні земель

Професійні спілки, організації молоді, Українське товариство охорони природи, наукові товариства та інші громадські організації, трудові колективи, а також громадяни сприяють державним органам у здійсненні заходів по раціональному використанню і охороні земель.

Громадські організації і трудові колективи беруть участь у діяльності, спрямованій на забезпечення раціонального використання і охорони земель, відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР, а також до статутів (положень) громадських організацій.

Державні органи зобов'язані всемірно враховувати пропозиції громадських організацій, трудових колективів і громадян при здійсненні заходів по раціональному використанню і охороні земель.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради
Української РСР від 27.02.85 р. N 8474-X)

ГЛАВА 3

ПРАВО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Стаття 13. Землекористувачі

Земля в Українській РСР надається в користування:

- колгоспам, радгоспам, іншим сільськогосподарським державним, кооперативним, громадським підприємствам, організаціям і установам;

- промисловим, транспортним, іншим несільськогосподарським державним, кооперативним, громадським підприємствам, організаціям і установам;

- громадянам СРСР.

У випадках, передбачених законодавством Союзу РСР, земля може надаватися в користування і іншим організаціям та особам.

Стаття 14. Безплатність користування землею

Користування землею здійснюється безплатно, за винятком випадків, встановлених законодавством Союзу РСР. Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік порядок плати за користування землею визначається Радою Міністрів СРСР.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 24.12.87 р. N 5095-XI)

Стаття 15. Строки землекористування

<http://yurist-online.org/>

Земля надається в безстрокове або тимчасове користування.

Безстроковим (постійним) визнається землекористування без задалегідь встановленого строку.

Земля, яку займають колгоспи, закріплюється за ними в безстрокове користування.

Тимчасове користування землею може бути короткостроковим - до трьох років і довгостроковим - від трьох до десяти років. У разі виробничої необхідності ці строки можуть бути продовжені на період, що не перевищує відповідно строків короткострокового або довгострокового тимчасового користування.

По окремих видах користування землею Радою Міністрів Української РСР може бути встановлений і триваліший строк довгострокового користування, але не більш як двадцять п'ять років.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

ГЛАВА 4

Порядок Надання Земель У Користування

Стаття 16. Надання земель у користування

Надання земельних ділянок у користування здійснюється в порядку відведення.

Відведення земельних ділянок провадиться на підставі постанови Ради Міністрів УРСР або рішення виконавчих комітетів обласної, районної, міської, селищної і сільської Рад народних депутатів в порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР і Української РСР.

У постановах або рішеннях про надання земельних ділянок вказується мета, для якої вони надаються, і основні умови користування землею.

Надання земельної ділянки, що є в користуванні, іншому землекористувачеві провадиться тільки після вилучення даної ділянки в порядку, передбаченому статтями 37 - 41 цього Кодексу.

Порядок порушення і розгляду клопотань про надання земельних ділянок встановлюється Радого Міністрів Української РСР.

Стаття 17. Переважне надання земель для потреб сільського господарства

Землі, визнані у встановленому порядку придатними для потреб сільського господарства, насамперед повинні надаватися колгоспам, радгоспам, іншим сільськогосподарським підприємствам, організаціям і установам.

Стаття 18. Надання земель для промислового будівництва та інших несільськогосподарських потреб

Для будівництва промислових підприємств, житлових об'єктів, залізниць і автомобільних шляхів, ліній електропередачі, магістральних трубопроводів, а також для інших несільськогосподарських потреб надаються землі несільськогосподарського призначення або непридатні для сільського господарства, або сільськогосподарські угіддя гіршої якості.

Надання для вказаних цілей земельних ділянок із земель державного лісового фонду провадиться переважно за рахунок не вкритих лісом площ або площ, зайнятих чагарниками і малоцінними насадженнями.

Надання земельних ділянок під забудову на площах залягання корисних копалин провадиться за погодженням з органами державного гірничого нагляду.

Лінії електропередачі, зв'язку та інші комунікації проводяться головним чином вздовж шляхів, існуючих трас тощо.

Стаття 19. Вторинне землекористування

Колгоспи, радгоспи, інші підприємства, організації і установи у встановлених законом випадках можуть надавати з закріплених за ними земель земельні ділянки у вторинне користування.

Порядок і умови вторинного землекористування визначаються законодавством Союзу РСР, цим Кодексом та іншими законодавчими актами Української РСР.

Стаття 20. Документи, що стверджують право землекористування

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік право землекористування колгоспів, радгоспів та інших землекористувачів засвідчується державними актами на право користування землею. Форми актів встановлюються Радою Міністрів СРСР.

Право короткострокового тимчасового користування землею засвідчується рішенням органу, який надав земельну ділянку в користування.

Право довгострокового тимчасового користування землею засвідчується актами, форма яких встановлюється Радою Міністрів Української РСР.

Зазначені документи видаються після відводу земельних ділянок в натурі.

Право землекористування громадян, які проживають в сільській місцевості, засвідчується записами в земельно-шнурових книгах сільськогосподарських підприємств і організацій та погосподарських книгах сільських Рад, а в містах і селищах міського типу - в реєстрових книгах виконавчих комітетів міських, селищних Рад народних депутатів.

Стаття 21. Порядок видачі документів на право користування землею

Видача державних актів на право користування землею, а також актів на право довгострокового тимчасового користування землею провадиться виконавчими комітетами районних (міських) Рад народних депутатів.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 22. Недопустимість користування земельною ділянкою до оформлення землекористування

Приступати до користування наданою земельною ділянкою до встановлення відповідними землевпорядними органами меж цієї ділянки в натурі (на місцевості) і видачі документа, який засвідчує право користування землею, забороняється.

ГЛАВА 5

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАЧІВ

Стаття 23. Використання земель за цільовим призначенням

Землекористувачі мають право і повинні користуватися земельними ділянками в тих цілях, для яких вони їм надані.

Землекористувачі зобов'язані раціонально й ефективно використовувати землю, бережно ставитися до неї, не чинити на наданих їм земельних ділянках дій, які б порушували інтереси сусідніх землекористувачів.

Використання землі для одержання нетрудових доходів забороняється.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 24. Права землекористувачів

Залежно від цільового призначення кожної земельної ділянки, наданої в користування, землекористувачі мають право в установленому порядку:

- 1) зводити житлові, виробничі, культурно-побутові та інші будови і споруди;
- 2) провадити посіви сільськогосподарських культур, посадку лісових, плодкових, декоративних та інших насаджень;
- 3) користуватися сінокосами, пасовищами та іншими угіддями;

<http://yurist-online.org/>

4) використовувати для потреб господарства наявні на земельній ділянці загальнопоширені корисні копалини, торф і водні об'єкти, а також експлуатувати інші корисні властивості землі.

Права землекористувачів можуть бути обмежені законом у державних інтересах, а також в інтересах інших землекористувачів.

Стаття 25. Охорона прав землекористувачів

Права землекористувачів охороняються законом.

Припинення права користування земельною ділянкою або зменшення її розмірів може мати місце лише у випадках, прямо передбачених законом.

Порушені права землекористувачів підлягають відновленню. Відновлення прав здійснюється відповідно до постанови Ради Міністрів Української РСР або рішення виконавчих комітетів обласних, міських, районних, селищних і сільських Рад народних депутатів, а у випадку, передбаченому статтею 167 цього Кодексу, - судом.

Відшкодування збитків землекористувачам, а також втрат сільськогосподарського виробництва здійснюється у відповідності зі статтями 45, 46 і 173 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 26. Приведення земель у придатний для дальшого використання стан

Підприємства, організації та установи, які розробляють родовища корисних копалин і торфу, проводять геологорозвідувальні, пошукові, будівельні та інші роботи на наданих їм у користування сільськогосподарських землях чи лісових угіддях, зобов'язані після відпадання потреби в цих землях за свій рахунок приводити їх у стан, придатний для використання в сільському, лісовому або рибному господарстві, а при проведенні зазначених робіт на інших землях - у стан, придатний для використання їх за призначенням. Приведення земельних ділянок у придатний стан провадиться в ході робіт, а при неможливості цього - після їх завершення у строки, що визначаються органами, які надають земельні ділянки в користування, відповідно до затверджених у встановленому порядку проектів.

<http://yurist-online.org/>

(У редакції Указу Президії Верховної Ради
Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 27. Збереження родючого шару ґрунту для рекультивації земель і запобігання негативному впливу на землю деяких видів робіт

Підприємства, організації та установи, які здійснюють промислове або інше будівництво, розробляють родовища корисних копалин, а також проводять інші роботи, зв'язані з порушенням ґрунтового покриву, зобов'язані знімати, зберігати і наносити родючий шар ґрунту на землі, що рекультивуються, або на малопродуктивні угіддя.

Підприємства, організації та установи, які розробляють родовища корисних копалин і торфу, а також проводять інші роботи, що негативно впливають на сільськогосподарські, лісові та інші угіддя за межами наданих у їх користування земельних ділянок, зобов'язані передбачати і здійснювати заходи по запобіганню або максимально можливному обмеженню зазначених негативних впливів.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради
Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

ГЛАВА 6

ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ І ПІДВИЩЕННЯ РОДЮЧОСТІ ГРУНТІВ

Стаття 28. Підвищення родючості ґрунтів

Землекористувачі повинні вживати ефективних заходів до підвищення родючості ґрунтів, не допускати засолення, заболочування, засмічення земель, заростання їх бур'янами, а також інших процесів, які погіршують стан ґрунтів.

Колгоспи, радгоспи, інші сільськогосподарські підприємства, організації та установи повинні здійснювати комплекс агротехнічних заходів по підвищенню родючості ґрунтів (введення і освоєння науковообґрунтованих сівозмін, застосування органічних та мінеральних добрив, здійснення правильного обробітку ґрунту тощо).

Стаття 29. Охорона сільськогосподарських угідь

Спеціальній охороні підлягають сільськогосподарські угіддя, особливо зрошувані та осушені землі. Колгоспи, радгоспи, інші підприємства, організації і установи, які користуються землями сільськогосподарського призначення, повинні охороняти, відновлювати і підвищувати родючість ґрунтів.

Стаття 30. Охорона земель від засмічення і забруднення

Промислові та будівельні підприємства, організації і установи повинні не допускати засмічення і забруднення сільськогосподарських та інших земель виробничими та іншими відходами, а також стічними водами.

Підприємства, організації і установи, які виробляють або застосовують у виробництві отруйні речовини та отрутохімікати, зобов'язані вживати заходів до запобігання їх шкідливого впливу на землю.

Стаття 31. Захист ґрунтів від вітрової і водної ерозії

Землекористувачі повинні здійснювати комплекс організаційно-господарських, агротехнічних, лісомеліоративних та гідротехнічних заходів по запобіганню вітрової і водній ерозії ґрунтів.

Заходи по меліорації та охороні земель, полезахисному лісорозведенню, по боротьбі з ерозією ґрунтів та інші заходи, спрямовані на докорінне поліпшення земель, передбачаються в державних планах економічного і соціального розвитку і здійснюються відповідними міністерствами, державними комітетами, відомствами та землекористувачами.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 32. Меліорація земель

Землекористувачі зобов'язані вживати заходів до введення в сільськогосподарський оборот невикористовуваних заболочених земель, а також поліпшення земель шляхом осушування в

<http://yurist-online.org/>

районах надмірного зволоження і зрошування в засушливих районах, гіпсування засолених і вапнування кислих ґрунтів.

Землі, освоєні після осушення боліт, розкорчування чагарників або рекультивації, а також освоєні піски та інші непродуктивні угіддя переводяться в рілля та в інші продуктивні угіддя в порядку, встановлюваному Радою Міністрів Української РСР.

Стаття 33. Використання меліорованих та еродованих земель

Меліоровані та еродовані землі підлягають використанню відповідно до вимог, передбачених правилами їх експлуатації.

З метою збереження та підвищення родючості меліорованих і еродованих земель землекористувачі повинні:

- 1) здійснювати постійний нагляд за їх станом;
- 2) не допускати заболочування, надмірного осушення та ерозії ґрунтів;
- 3) суворо дотримуватися рекомендованих для цих земель: системи обробітку і удобрення ґрунту, структури посівних площ та чергування сільськогосподарських культур, їх цільового використання;
- 4) своєчасно провадити гіпсування засолених та вапнування кислих ґрунтів;
- 5) зберігати та охороняти гідротехнічні споруди і лісонасадження на цих землях.

Збереження та охорону гідротехнічних споруд міжгосподарського значення здійснюють підприємства і організації, які їх експлуатують.

Стаття 34. Заохочення землекористувачів у справі охорони земель і підвищення родючості ґрунтів

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік заходи матеріального заохочення землекористувачів, які стимулюють здійснення заходів по охороні земель, підвищенню родючості ґрунтів і введенню в сільськогосподарський оборот невикористовуваних земель, можуть бути встановлені законодавством Союзу РСР та Української РСР.

ГЛАВА 7

ПІДСТАВИ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ

Стаття 35. Підстави припинення права землекористування підприємств, організацій і установ

Право підприємств, організацій і установ на користування наданою їм землею підлягає припиненню відповідно повністю або частково у випадках:

- 1) відпадання потреби в земельній ділянці;
- 2) закінчення строку, на який було надано земельну ділянку;
- 3) ліквідації підприємства, організації або установи;
- 4) виникнення потреби вилучення земельної ділянки для інших державних або громадських потреб;
- 5) неосвоєння протягом двох років підряд наданої земельної ділянки.

Право землекористування може бути також припинене у випадку використання земельної ділянки не відповідно до тієї мети, для якої вона надана, в разі безгосподарного використання землі, а також при необхідності винесення підприємств за межі жилого району з санітарно-гігієнічних умов.

Припинення права користування землею у випадках, передбачених пунктами 1, 3, 5 частини першої і частиною другою цієї статті провадиться за рішенням (постановою) органів, які надали земельні ділянки, а у випадку, передбаченому пунктом 4 частини першої цієї статті, - за рішенням (постановою) органів, які мають право вилучати земельні ділянки.

Стаття 36. Підстави припинення права землекористування громадян

Право громадян на користування наданою земельною ділянкою підлягає припиненню відповідно повністю або частково у випадках:

- 1) добровільної відмови від користування земельною ділянкою;
- 2) закінчення строку, на який було надано земельну ділянку;
- 3) переїзду на інше постійне місце проживання всіх членів двору або сім'ї, за винятком випадків, передбачених частиною другою статті 106 1 цього Кодексу;
- 4) припинення трудових відносин, у зв'язку з якими було надано службовий наділ, за винятком випадків, передбачених статтею 134 цього Кодексу, а також інших випадків, передбачених законодавством СРСР і Української РСР;
- 5) смерті всіх членів двору або сім'ї;
- 6) виникнення необхідності вилучення земельної ділянки для державних або громадських потреб.

Право користування земельною ділянкою може бути припинене у випадках вчинення громадянином дій, передбачених статтею 169 цього Кодексу, а також при невикористанні протягом двох років підряд земельної ділянки або використанні її не відповідно до тієї мети, для якої вона надана.

Припинення права користування землею у випадках, передбачених пунктами 1, 3, 4 частини першої і частиною другою цієї статті, провадиться за рішенням (постановою) органів, які надали земельні ділянки, а у випадках, передбачених пунктом 6 цієї статті, - за рішенням (постановою) органів, які мають право вилучати земельні ділянки.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 25.10.88 р. N 6757-XI)

ГЛАВА 8

ВИЛУЧЕННЯ ЗЕМЕЛЬ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ АБО ГРОМАДСЬКИХ ПОТРЕБ

Стаття 37. Підстави вилучення земель

Вилучення земельної ділянки чи її частини для державних або громадських потреб провадиться на підставі постанови Ради Міністрів Української РСР або рішення виконавчого комітету відповідної Ради народних депутатів у порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР і цим Кодексом.

Стаття 38. Компетенція органів Державного управління по вилученню земельних ділянок

Вилучення земельних ділянок для державних або громадських потреб провадиться:

- 1) Радою Міністрів Української РСР - з усіх земель, незалежно від розміру земельної ділянки;
- 2) виконавчими комітетами обласних Рад народних депутатів - при розмірі земельних ділянок до п'яти гектарів для кожного об'єкта, крім земель, зазначених у частині першій статті 41 цього Кодексу, і незалежно від розміру земельної ділянки - у випадках, передбачених частиною другою вказаної статті. При необхідності розширення площі вилучених ділянок понад п'ять гектарів додаткове вилучення земель провадиться відповідно до пункту 1 цієї статті;
- 3) виконавчими комітетами міських (селищних) Рад народних депутатів - із земель населених пунктів (крім земель, закріплених за колгоспами, радгоспами та іншими сільськогосподарськими підприємствами, організаціями і установами в безстрокове користування, а також випадків, передбачених статтею 41 цього Кодексу) незалежно від розміру земельних ділянок у відповідності з генеральним планом забудови населених пунктів.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 39. Порядок погодження питань, пов'язаних з вилученням земель

Підприємства, організації і установи, заінтересовані у вилученні земельних ділянок для несільськогосподарських потреб, повинні до початку проектних робіт заздалегідь погодити з землекористувачами і органами, які здійснюють державний контроль за використанням та охороною земель, місце розташування об'єкта і приблизні розміри намічуваної до вилучення площі.

Порядок попереднього погодження вибору земельної ділянки, порушення клопотань та вирішення питань про вилучення земельних ділянок встановлюється Радою Міністрів Української РСР.

(Із доповненнями, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 40. Порядок вилучення ділянок із земель колгоспів, радгоспів, інших сільськогосподарських підприємств, організацій, установ та із земель, що мають культурне або наукове значення

Вилучення ділянок із земель, які є у користуванні колгоспів, радгоспів, інших сільськогосподарських підприємств, організацій і установ, із земель, що мають культурне або наукове значення, допускається лише у випадках особливої необхідності.

Вилучення ділянок із земель, які є у користуванні колгоспів, може провадитися тільки за згодою загальних зборів членів колгоспів або зборів уповноважених, а з земель, які є в користуванні радгоспів, інших державних, кооперативних, громадських підприємств, організацій, установ союзного або республіканського підпорядкування, - за погодженням із землекористувачами та з відповідними міністерствами, державними комітетами і відомствами Союзу РСР, Української РСР або іншої союзної республіки.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 41. Порядок і умови вилучення зрошуваних, осушених та інших високопродуктивних земель для несільськогосподарських потреб

Вилучення зрошуваних і осушених земель, ріллі, земельних ділянок, зайнятих багаторічними плодовими насадженнями та виноградниками, культурними пасовищами, а також сінокосами і пасовищами, на яких проведено роботи по їх докорінному поліпшенню, для несільськогосподарських потреб, земель, зайнятих водоохоронними, захисними та іншими лісами

першої групи, для використання в цілях, не зв'язаних з веденням лісового господарства, земель заповідників, курортів і зон санітарної охорони курортів провадиться у виняткових випадках і тільки за постановою Ради Міністрів Української РСР.

Вилучення зазначених земель з метою надання їх у тимчасове короткострокове користування для будівництва трубопроводів, ліній електропередачі та інших лінійних споруд може провадитись у необхідних випадках на підставі рішення виконавчого комітету обласної Ради народних депутатів.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-Х)

ГЛАВА 9

ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ РОЗВІДУВАЛЬНИХ РОБІТ

Стаття 42. Право підприємств, організацій і установ на проведення розвідувальних робіт

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік підприємства, організації і установи, які здійснюють геологозйомочні, розшукові, геодезичні та інші розвідувальні роботи, можуть проводити ці роботи на всіх землях в порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР і Української РСР без вилучення земельних ділянок у землекористувачів.

Стаття 43. Порядок одержання дозволу на проведення розвідувальних робіт

Дозвіл на зайняття земельної ділянки для проведення розвідувальних робіт надається виконавчим комітетом обласної Ради народних депутатів, який одночасно вирішує питання і про строк, на який дозволяється зайняти земельну ділянку.

Для одержання дозволу на зайняття земельної ділянки для розвідувальних робіт підприємства, організації і установи, на які покладено здійснення цих робіт, подають до виконавчого комітету районної (міської) Ради народних депутатів за місцем знаходження земельної ділянки заявку та документи, що стверджують необхідність проведення робіт.

Виконавчі комітети районних (міських) Рад народних депутатів перевіряють обґрунтованість заявки і разом із своїм висновком надсилають її до виконавчого комітету обласної Ради народних депутатів, який вирішує питання по суті.

Строки початку і місце вказаних робіт погоджуються з землекористувачами, а при недосягненні згоди визначаються виконавчими комітетами районних або міських Рад народних депутатів.

Стаття 44. Обов'язок підприємств, організацій і установ, що проводять розвідувальні роботи, привести земельні ділянки у придатний для використання стан

Підприємства, організації і установи, які проводять розвідувальні роботи, повинні за свій рахунок приводити зайняті земельні ділянки в стан, придатний для використання їх за призначенням. Приведення земельних ділянок у придатний стан здійснюється в ході робіт, а при неможливості цього - не пізніше як у місячний строк після завершення робіт, виключаючи період промерзання ґрунту.

ГЛАВА 10

ВІДШКОДУВАННЯ ЗБИТКІВ І ВТРАТ, ЗВ'ЯЗАНИХ З ВИЛУЧЕННЯМ АБО ТИМЧАСОВИМ ЗАЙНЯТТЯМ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК

Стаття 45. Відшкодування землекористувачам збитків, заподіяних вилученням або тимчасовим зайняттям земельних ділянок

Збитки, заподіяні землекористувачам вилученням земельних ділянок для державних або громадських потреб чи тимчасовим зайняттям земельних ділянок, підлягають відшкодуванню.

Згідно з Основами земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік відшкодування збитків провадиться підприємствами, організаціями і установами, яким відводяться земельні ділянки, відповідно до положення, затвердженого Радою Міністрів СРСР.

Стаття 46. Відшкодування втрат сільськогосподарського виробництва, зв'язаних з вилученням земель для несільськогосподарських потреб

Підприємства, організації, установи, яким відводяться для будівництва та інших несільськогосподарських потреб земельні ділянки, зайняті сільськогосподарськими угіддями,

відшкодовують втрати сільськогосподарського виробництва, зв'язані з вилученням цих ділянок (поряд з відшкодуванням збитків землекористувачам згідно з статтею 45 цього Кодексу).

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік розміри і порядок визначення втрат сільськогосподарського виробництва, які підлягають відшкодуванню, а також порядок використання відповідних коштів встановлюються Радою Міністрів СРСР.

ГЛАВА 11

ДЕРЖАВНИЙ КОНТРОЛЬ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ ТА ОХОРОНОЮ ЗЕМЕЛЬ

(Глава у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-Х)

Стаття 47. Завдання державного контролю за використанням та охороною земель

Державний контроль за використанням та охороною всіх земель має своїм завданням забезпечити додержання міністерствами, державними комітетами і відомствами, державними, кооперативними, громадськими підприємствами, організаціями і установами, а також громадянами земельного законодавства, порядку користування землею, правильності ведення земельного кадастру і землеустрою з метою раціонального, ефективного використання та охорони земель.

Стаття 48. Органи, які здійснюють державний контроль за використанням та охороною земель

Державний контроль за використанням та охороною всіх земель здійснюється Радами народних депутатів, їх виконавчими і розпорядчими органами, а також спеціально уповноваженими на те державними органами в порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР.

Відповідно до законодавства Союзу РСР спеціально уповноваженим органом по здійсненню державного контролю за використанням та охороною земель є землевпорядна служба системи Міністерства сільського господарства СРСР, компетенція якої визначається положенням, затверджуваним Радою Міністрів СРСР.

РОЗДІЛ II

ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

ГЛАВА 12

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 49. Землі сільськогосподарського призначення та їх використання

Землями сільськогосподарського призначення визнаються всі землі, надані для потреб сільського господарства або призначені для цих цілей.

Землі сільськогосподарського призначення використовуються соціалістичними сільськогосподарськими підприємствами, організаціями і установами відповідно до планів розвитку сільського господарства з метою задоволення зростаючих потреб народного господарства в сільськогосподарській продукції.

Стаття 50. Надання в користування земель сільськогосподарського призначення

Землі сільськогосподарського призначення надаються в безстрокове користування:

- 1) колгоспам, радгоспам, іншим сільськогосподарським державним, кооперативним, громадським підприємствам і організаціям - для ведення сільського господарства;
- 2) науково-дослідним, учбовим та іншим сільськогосподарським установам - для ведення польових досліджень, практичного застосування і поширення досягнень науки та передового досвіду в сільському господарстві, а також для виробничих цілей;
- 3) несільськогосподарським підприємствам, організаціям і установам - для ведення підсобного сільського господарства;
- 4) громадянам - для ведення особистого господарства без застосування найманої праці.

Крім земель, наданих у безстрокове користування, вказаним у цій статті землекористувачам можуть надаватися землі і в тимчасове користування.

Стаття 51. Надання земельних ділянок для колективного садівництва та городництва

Підприємствам, організаціям і установам можуть надаватись земельні ділянки для колективного садівництва та городництва в порядку і на умовах, встановлюваних законодавством Союзу РСР і Української РСР.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 14.10.77 р. N 2545-IX)

Стаття 52. Недопустимість зменшення без особливої необхідності площ високопродуктивних земельних угідь

Зменшення площ зрошуваних і осушених земель, ріллі, цінних багаторічних плодових насаджень і виноградників, а також інших високопродуктивних угідь, у тому числі і переведення їх в менш продуктивні угіддя, не допускається, за винятком випадків особливої необхідності і тільки з дозволу Ради Міністрів Української РСР.

Стаття 53. Зміна меж і розмірів землекористувань колгоспів, радгоспів, інших сільськогосподарських підприємств, організацій і установ

Зміна меж і розмірів землекористувань колгоспів, радгоспів, інших державних сільськогосподарських підприємств і організацій, а також науково-дослідних, учбово-дослідних та інших сільськогосподарських установ при укрупненні і розукрупненні господарств, перерозподілі земель між землекористувачами може провадитись на основі науково обгрунтованих проєктів землеустрою, які затверджуються:

1) виконавчими комітетами обласних Рад народних депутатів - при змінах меж і розмірів землекористувань колгоспів, а також сільськогосподарських підприємств і організацій місцевого підпорядкування незалежно від розміру площі землі;

2) Радою Міністрів Української РСР - при змінах меж і розмірів землекористувань радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, організацій і установ республіканського підпорядкування, а також змінах меж колгоспів з радгоспами та іншими державними сільськогосподарськими підприємствами, організаціями і установами;

3) Радою Міністрів Української РСР за погодженням з відповідними міністерствами, державними комітетами або відомствами СРСР - при змінах меж і розмірів землекористувань радгоспів, учбово-дослідних та інших господарств союзного підпорядкування.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 54. Порядок і умови надання землекористувачами сільськогосподарських земель в тимчасове користування іншим землекористувачам

Колгоспи, радгоспи, інші державні сільськогосподарські підприємства та організації, які не використовують тимчасово частину закріплених за ними сільськогосподарських угідь, можуть передавати ці угіддя в тимчасове користування колгоспам, радгоспам та іншим господарствам, що їх потребують, за рішенням виконавчого комітету районної Ради народних депутатів. Господарство, яке одержало на певний строк земельну ділянку, відшкодовує землекористувачеві невикористані затрати відповідно до часу користування землею.

Передача частини земельних угідь одного господарства в постійне користування іншому господарству провадиться в порядку, передбаченому статтями 16, 37 - 41 цього Кодексу.

Стаття 55. Обов'язки землекористувачів по використанню земель сільськогосподарського призначення

Колгоспи, радгоспи, інші підприємства, організації і установи, які користуються землями сільськогосподарського призначення, на основі досягнень науки і передового досвіду з урахуванням місцевих умов повинні:

- 1) передбачати в планах організаційно-господарського устрою і виробничо-фінансових планах конкретні заходи по підвищенню родючості ґрунтів і раціональному використанню земель;
- 2) впроваджувати відповідно до зональних умов і спеціалізації господарства найбільш ефективні системи землеробства, економічно вигідне поєднання галузей господарства, запроваджувати і освоювати сівозміни, залучати до сільськогосподарського виробництва невикористовувані землі;
- 3) розвивати зрошення, осушення і обводнення земель, поліпшувати луки і пасовища, провадити вапнування і гіпсування ґрунтів;

4) вживати заходів проти ерозії ґрунтів, заболочування і засолення земель, здійснювати садіння полезахисних насаджень, залісення і закріплення пісків, ярів і крутих схилів, не допускати засмічення ґрунтів;

5) очищати сільськогосподарські угіддя від каміння, дрібнолісся і чагарників, вести боротьбу з бур'янами, шкідниками і хворобами сільськогосподарських рослин.

ГЛАВА 13

ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ КОЛГОСПІВ

Стаття 56. Склад земель, закріплених за колгоспами

Землі, надані колгоспові за державним актом на право користування землею, складаються із земель громадського користування і присадибних земель.

Присадибні землі відмежовуються в натурі від земель громадського користування.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 57. Землі громадського користування

Землі громадського користування використовуються колгоспами для ведення громадського господарства, зокрема під посіви сільськогосподарських культур, посадку багаторічних насаджень, сінокоси, пасовища, лісові та декоративні насадження, під будівництво виробничих, житлових, культурно-побутових та інших споруд, а також для інших громадських потреб.

Стаття 58. Присадибні землі колгоспів

Присадибні землі використовуються для надання присадибних земельних ділянок колгоспним дворам, а також сім'ям робітників і службовців та інших громадян, які проживають на території колгоспу.

Вільні присадибні землі використовуються колгоспами для громадських потреб.

При недостатці присадибних земель для надання колгоспним дворам земельних ділянок за нормами, передбаченими статутом колгоспу, допускається збільшення площі присадибних земель за рахунок земель громадського користування за рішенням загальних зборів членів колгоспу (зборів уповноважених), яке затверджує виконавчий комітет обласної Ради народних депутатів.

Стаття 59. Внутрігосподарське використання земель колгоспів

Внутрігосподарське використання земель, закріплених за колгоспами, здійснюється на підставі статуту колгоспу відповідно до цього Кодексу, а також іншого законодавства Союзу РСР та Української РСР.

Стаття 60. Право колгоспів користуватися загальнопоширеними корисними копалинами

Колгоспи мають право використовувати для потреб господарства та організації підсобних підприємств і промислів наявні на закріплених за ними землях загальнопоширені корисні копалини (глину, пісок, камінь і інші), а також поклади торфу.

Розробка загальнопоширених корисних копалин і впорядкування відпрацьованих кар'єрів після закінчення добування цих копалин здійснюється відповідно до встановлених правил з обов'язковим дотриманням вимог, встановлених статтями 26, 27 цього Кодексу.

Відкриття кар'єрів загальнопоширених копалин на сільськогосподарських угіддях може здійснюватись лише у виключних випадках і з дозволу виконавчого комітету районної (міської) Ради народних депутатів.

Стаття 61. Право колгоспів користуватися лісами і водами на закріплених за ними землях

Колгоспи мають право користуватися лісами, водоймищами та іншими водогосподарськими об'єктами внутрігосподарського призначення на закріплених за ними землях і несуть відповідальність за додержання встановлених правил користування лісами і водними джерелами.

Користування колгоспними лісами і водоймищами здійснюється у порядку, встановленому спеціальним законодавством.

Стаття 62. Землекористування риболовецьких колгоспів

Землі, надані риболовецьким колгоспам за державними актами на право користування землею, використовуються для ведення громадського господарства, розміщення виробничих, житлових і культурно-побутових будівель колгоспу, для надання колгоспним дворам присадибних ділянок, а також для забезпечення кормами і пасовищами громадської худоби та худоби, яка перебуває в особистій власності членів колгоспу.

Внутрігосподарське використання землі риболовецькими колгоспами здійснюється на підставі їх статуту у відповідності з Основами земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік і іншим законодавством Союзу РСР, а також цим Кодексом і іншим законодавством Української РСР.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

ГЛАВА 14

ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ КОЛГОСПНОГО ДВОРУ

Стаття 63. Право колгоспного двору на присадибну земельну ділянку

Кожний колгоспний двір має право на присадибну земельну ділянку, яка надається в порядку і в межах норм, передбачених статутом колгоспу.

Присадибна земельна ділянка надається для будівництва житлового будинку, господарських будівель, під город, сад та на інші потреби. До присадибної ділянки входить вся площа, в тому числі і зайнята будівлями.

Присадибна ділянка не може передаватися в користування іншим особам або оброблятися з застосуванням найманої праці.

Право колгоспного двору на присадибну ділянку засвідчується записом в земельній шнуровій книзі колгоспу.

Стаття 64. Порядок надання присадибних земельних ділянок

Присадибна земельна ділянка надається колгоспному двору за рішенням загальних зборів членів колгоспу (зборів уповноважених); її розміри встановлюються з урахуванням кількості членів двору та їх трудової участі в громадському господарстві колгоспу.

При здійсненні компактноі забудови сільських населених пунктів колгосп виділяє колгоспникам біля їх житлових будинків присадибні ділянки в меншому розмірі, надаючи їм решту земельної ділянки за межами житлової зони населеного пункту. При цьому загальна земельна площа, виділена в користування колгоспного двору, не повинна перевищувати розміру присадибної ділянки, передбаченого статутом колгоспу.

Новоутворювані колгоспні двори, зареєстровані в сільських (селищних) Радах народних депутатів, мають право на одержання присадибних ділянок в порядку і розмірах, визначених статутом колгоспу.

Надання присадибних ділянок провадиться за рахунок вільних присадибних земель.

Стаття 65. Збереження права колгоспного двору на присадибну земельну ділянку

Право на надану присадибну земельну ділянку зберігається за колгоспними дворами, в яких єдиний працездатний член двору призваний на дійсну строкову військову службу в ряди Збройних Сил СРСР або перебуває на виборній посаді, пішов учитися, тимчасово перейшов на іншу роботу за згодою колгоспу або в порядку організованого набору, а також коли в складі колгоспного двору залишились тільки неповнолітні.

Право користування присадибною ділянкою зберігається також за колгоспними дворами, всі члени яких втратили працездатність внаслідок старості або інвалідності.

В усіх інших випадках питання про збереження присадибної земельної ділянки вирішують загальні збори членів колгоспу.

Стаття 66. Розміри присадибних земельних ділянок при вибутті з колгоспу

При вибутті або виключенні з колгоспу всіх членів колгоспного двору присадибна земельна ділянка зменшується до розмірів, передбачених статтею 78 цього Кодексу для не членів колгоспу.

Стаття 67. Визначення розмірів присадибних земельних ділянок колгоспників при об'єднанні або розукрупненні колгоспів

При об'єднанні або розукрупненні колгоспів розміри присадибних земельних ділянок колгоспних дворів, як правило, залишаються тими ж, що були в господарствах до об'єднання або розукрупнення, якщо загальні збори членів новоутвореного колгоспу (збори уповноважених) не переглянуть ці розміри, виходячи з наявних площ присадибних земель.

Стаття 68. Розміри присадибних земельних ділянок при перетворенні колгоспів у радгоспи і інші державні сільськогосподарські підприємства

При перетворенні колгоспів у радгоспи і інші державні сільськогосподарські підприємства розміри присадибних земельних ділянок колгоспників, які перейшли на постійну роботу в ці господарства, встановлюються відповідно до норм, передбачених статтею 78 цього Кодексу для робітників і службовців радгоспів і інших державних сільськогосподарських підприємств.

За престарілими і непрацездатними колгоспниками, які не мають в складі сім'ї працездатних, присадибні земельні ділянки зберігаються довічно в розмірах, якими вони користувалися до перетворення колгоспів у державні господарства.

В окремих випадках, за постановою Ради Міністрів Української РСР, при перетворенні колгоспів у державні господарства присадибні земельні ділянки колгоспників, які перейшли на постійну роботу в ці державні господарства, зберігаються у попередніх розмірах.

Стаття 69. Виділення колгоспним дворам для їх худоби пасовищ і земельних ділянок для сінокошіння та інших потреб

Відповідно до статуту колгоспу колгоспним дворам виділяються пасовища для їх худоби.

Колгоспним дворам виділяються земельні ділянки для сінокошіння та інших потреб у порядку, встановлюваному законодавством Союзу РСР і Української РСР.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради
Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 70. Користування присадибною земельною ділянкою при переході права власності на жилий будинок, належний колгоспному двору

Набуття права власності на жилий будинок і господарські будівлі, належні до цього колгоспному двору, не дає права на користування присадибною земельною ділянкою в розмірі, яким користувався колгоспний двір.

Надання присадибних земельних ділянок членам колгоспу, які набули право власності на жилий будинок і господарські будівлі, провадиться в порядку, визначеному статтями 63, 64 цього Кодексу.

Якщо особа, яка набула право власності на жилий будинок і господарські будівлі, не є колгоспником, земельна ділянка їй може бути надана в порядку і розмірах, передбачених статтями 77, 78 і 106 1 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

ГЛАВА 15

ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ РАДГОСПІВ ТА ІНШИХ ДЕРЖАВНИХ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ, ОРГАНІЗАЦІЙ І УСТАНОВ

Стаття 71. Склад земель радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств і організацій

Землі, надані радгоспам та іншим державним сільськогосподарським підприємствам і організаціям у безстрокове користування, складаються із земель основного (виробничого) призначення та присадибних земель.

Стаття 72. Землі основного (виробничого) призначення радгоспів

<http://yurist-online.org/>

Землі основного (виробничого) призначення радгоспів використовуються ними для ведення сільськогосподарського виробництва та інших галузей господарства у відповідності з їх спеціалізацією, організаційно-господарським планом і внутрігосподарським землеустроєм з додержанням правил, передбачених статтями 23, 28 - 33, 55 цього Кодексу.

Стаття 73. Присадибні землі радгоспів та порядок їх використання

Із земель, наданих в користування радгоспам для сільськогосподарських потреб, відповідно до затверджених проектів внутрігосподарського землеустрою, виділяються і відмежовуються в натурі присадибні землі, призначені для надання робітникам і службовцям присадибних земельних ділянок в межах норм, передбачених статтею 78 цього Кодексу.

При недостатці присадибних земель для забезпечення робітників і службовців присадибними ділянками за клопотанням керівників господарств площа цих земель може бути збільшена з дозволу виконавчого комітету обласної Ради народних депутатів.

Стаття 74. Землі науково-дослідних, учбових і інших сільськогосподарських установ

Науково-дослідні, учбові та інші сільськогосподарські установи використовують надані їм землі відповідно до затверджених у встановленому порядку планів науково-дослідних і учбових робіт, а також планів їх виробничої діяльності з додержанням правил, передбачених статтями 23, 28 - 33, 55 цього Кодексу.

Використання присадибних земель зазначеними установами здійснюється відповідно до правил, передбачених статтями 77 і 78 цього Кодексу.

Стаття 75. Землі міжколгоспних, радгоспно-колгоспних та інших державно-кооперативних підприємств і організацій

Міжколгоспним, радгоспно-колгоспним та іншим державно-кооперативним підприємствам і організаціям може бути надана земля для організації виробництва і переробки сільськогосподарської продукції, добування загальнопоширених корисних копалин і для інших потреб у відповідності з виробничими планами цих підприємств і організацій.

Надання земель вказаним підприємствам і організаціям здійснюється у відповідності з статтею 16 цього Кодексу.

Стаття 76. Використання земель, наданих несільськогосподарським підприємствам, організаціям і установам для ведення підсобного сільського господарства

Несільськогосподарські підприємства, організації і установи використовують надані їм для ведення підсобного сільського господарства землі з метою виробництва сільськогосподарських продуктів для поліпшення постачання ними підприємств, організацій і установ, громадських їдалень, шкіл, дитячих закладів, лікарень тощо.

ГЛАВА 16

ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ РОБІТНИКІВ, СЛУЖБОВЦІВ ТА ІНШИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ У СІЛЬСЬКІЙ МІСЦЕВОСТІ

Стаття 77. Надання присадибних земельних ділянок робітникам і службовцям радгоспів та іншим громадянам, які проживають у сільській місцевості

Радгоспи та інші державні сільськогосподарські підприємства, організації і установи надають присадибні ділянки або городи із земель, призначених для цієї мети, постійним робітникам і службовцям, а також вчителям, лікарям та іншим спеціалістам, які працюють і проживають у сільській місцевості. Надання присадибних ділянок або городів провадиться на основі рішення адміністрації радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств, організацій і установ.

Колгосп за рішенням загальних зборів членів колгоспу (зборів уповноважених) надає присадибні земельні ділянки вчителям, лікарям та іншим спеціалістам, які працюють і проживають у сільській місцевості.

Робітникам, службовцям, пенсіонерам та інвалідам, які проживають у сільській місцевості, при наявності вільних присадибних земель у колгоспах, радгоспах, інших державних сільськогосподарських підприємствах, організаціях і установах, присадибні ділянки можуть надаватися відповідно за рішенням загальних зборів членів колгоспу (зборів уповноважених) або адміністрації радгоспу, підприємства, організації чи установи, затверджуваним виконавчим комітетом сільської Ради народних депутатів.

Робітники, службовці та інші громадяни, які проживають у сільській місцевості, використовують надані їм присадибні земельні ділянки для будівництва жилих будинків та господарських будівель, а також ведення особистого підсобного господарства.

Стаття 78. Розміри присадибного землекористування робітників, службовців і інших громадян, які проживають у сільській місцевості

Робітники, службовці і інші громадяни, які проживають у сільській місцевості, користуються присадибними земельними ділянками, включаючи площу, зайняту будівлями, у таких розмірах:

1) постійні робітники, спеціалісти та службовці радгоспів і лісових господарств - не більше 0,40 гектара, а на поливних землях і в радгоспах Південного берега Криму - не більше 0,15 гектара на сім'ю; за робітниками радгоспів, які постійно проживають на території цих господарств, але працюють в них сезонно за неможливістю надати їм постійну роботу, присадибні ділянки зберігаються в таких же розмірах, як і за постійними робітниками;

2) спеціалісти сільського і водного господарства, які працюють в сільськогосподарських і водогосподарських підприємствах, організаціях, установах і проживають у сільській місцевості, робітники і службовці учбових, дослідних, підсобних, відгодівельних та інших сільськогосподарських підприємств і організацій, сільські вчителі, медичні та фармацевтичні працівники з спеціальною освітою, які проживають і працюють у сільській місцевості, а також робітники і службовці підприємств зв'язку, розташованих в сільській місцевості, - не більше 0,25 гектара, а на поливних землях - не більше 0,13 гектара на сім'ю;

3) всі інші робітники і службовці, які проживають у сільській місцевості, але не працюють у сільському господарстві, - не більше 0,15 гектара, а на поливних землях - не більше 0,08 гектара на сім'ю;

4) генерали, адмірالی і старші офіцери, що прослужили не менше 25-ти календарних років в Радянській Армії, Військово-Морському флоті, органах Державної безпеки та Міністерства внутрішніх справ, а також генерали, адмірالی і старші офіцери, які прослужили не менше 25-ти років і звільнені в запас або відставку за станом здоров'я чи віком і проживають у сільській місцевості, користуються присадибними земельними ділянками в розмірах: генерали і адмірالی - до 0,25 гектара, старші офіцери - до 0,15 гектара, а на поливних землях відповідно до 0,13 і 0,08 гектара на сім'ю.

Присадибні ділянки в попередніх розмірах зберігаються за вказаними в пунктах 1 і 2 частини першої цієї статті робітниками і службовцями при переході їх на пенсію по старості чи інвалідності, а також за сім'ями робітників і службовців, що призвані на дійсну строкову службу в ряди Збройних Сил СРСР або пішли вчитися, - на весь строк перебування на військовій службі або в учбовому закладі.

Стаття 79. Надання земельних ділянок під городи

<http://yurist-online.org/>

Постійним робітникам і службовцям, а також учителям, лікарям та іншим спеціалістам, які працюють і проживають у сільській місцевості і не мають присадибних ділянок, за рішенням загальних зборів членів колгоспу (зборів уповноважених) або адміністрації радгоспу, підприємства, організації та установи можуть надаватися земельні ділянки під городи в розмірі до 0,15 гектара, а на поливних землях - не більше 0,08 гектара на сім'ю.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-Х)

Стаття 80. Використання дрібних земельних ділянок у сільських населених пунктах

З метою раціонального використання дрібних земельних ділянок розміром не більше 0,05 гектара, які не можуть бути використані продуктивно колгоспами або іншими господарствами, за рішенням загальних зборів членів колгоспу (зборів уповноважених) або за рішенням адміністрації радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, організацій і установ, що затверджуються виконавчими комітетами сільських Рад народних депутатів, ці ділянки можуть бути залишені в тимчасове користування осіб, які ними користувалися, або передані суміжним колгоспним дворам чи сім'ям робітників і службовців.

Стаття 81. Розміри присадибних ділянок робітників і службовців, які припинили роботу в радгоспах та інших державних сільськогосподарських підприємствах, організаціях і установах

Робітникам, спеціалістам та службовцям радгоспів і інших державних сільськогосподарських підприємств, організацій і установ, які залишили в них роботу, розмір присадибної ділянки зменшується до норм, встановлених пунктом 3 частини першої статті 78 цього Кодексу, якщо вони не мають права користування присадибною ділянкою в більших розмірах з інших підстав, передбачених зазначеною статтею.

Стаття 82. Надання робітникам, службовцям і іншим громадянам сінокосів та пасовищ для випасання власної худоби

Переліченим у статті 78 цього Кодексу категоріям громадян, які мають худобу в особистій власності, виділяються земельні ділянки для випасання худоби з земель державного запасу, державного лісового фонду, міст, селищ міського типу, а також земель несільськогосподарського призначення. Виділення таких земельних ділянок провадиться за рішенням виконавчих комітетів відповідних районних Рад народних депутатів, а в межах населених пунктів - за рішеннями виконавчих комітетів міських, селищних чи сільських Рад народних депутатів.

При відсутності таких земель ділянки для випасання худоби можуть виділятися з земель колгоспів, радгоспів, інших сільськогосподарських підприємств, організацій і установ за рішеннями загальних зборів членів колгоспу (зборів уповноважених), адміністрації радгоспів, інших сільськогосподарських підприємств, організацій і установ з відшкодуванням власниками худоби землекористувачам витрат по утриманню і поліпшенню цих ділянок.

Земельні ділянки для сінокосіння вказаним категоріям громадян надаються за рішеннями виконавчих комітетів районних, міських, селищних і сільських Рад народних депутатів з земель державного запасу, державного лісового фонду, державного водного фонду в смузі відведення залізниць і шосейних шляхів та земель іншого несільськогосподарського призначення.

Стаття 82 1. Надання робітникам, службовцям і іншим громадянам земельних ділянок для вирощування кормових культур для худоби і птиці, а також для інших потреб

У випадках, передбачених законодавством Союзу РСР, особам, зазначеним у статті 77 цього Кодексу, можуть надаватись земельні ділянки для вирощування кормових культур для худоби і птиці, а також для інших потреб.

Порядок надання і розміри земельних ділянок встановлюються Радою Міністрів Української РСР.

(Доповнено статтею 82 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 83. Землекористування громадян, що займаються індивідуальною трудовою діяльністю в сільському господарстві

Громадяни, що займаються індивідуальною трудовою діяльністю в сільському господарстві, яка ґрунтується на особистій праці і праці членів їх сімей, користуються наданими їм ділянками польової та присадибної землі.

Порядок користування і розміри ділянок польової та присадибної землі громадян, які займаються індивідуальною трудовою діяльністю в сільському господарстві, встановлюються Радою Міністрів Української РСР.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

<http://yurist-online.org/>

РОЗДІЛ III

ЗЕМЛІ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ (МІСТ, СЕЛИЩ МІСЬКОГО ТИПУ І СІЛЬСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТИВ)

ГЛАВА 17

ЗЕМЛІ МІСТ

Стаття 84. Склад земель міст

До земель міст належать всі землі, що розташовані в межах міста.

До складу земель міст входять:

- 1) землі міської забудови;
- 2) землі загального користування;
- 3) землі сільськогосподарського використання та інші угіддя;
- 4) землі, зайняті міськими лісами;
- 5) землі залізничного, водного, повітряного, трубопровідного транспорту, гірничої промисловості та інші.

Стаття 85. Межа міста

Межа міста - зовнішня межа земель міста, яка відмежовує їх від інших земель єдиного державного земельного фонду і визначається на основі генерального плану або техніко-економічних основ розвитку міста.

Межа міста встановлюється і змінюється Президією Верховної Ради Української РСР за поданням виконавчого комітету обласної, міської (міст республіканського підпорядкування) Ради народних депутатів.

Включення земельних ділянок в межу міста не тягне за собою позбавлення землекористувачів права користування цими земельними ділянками, якщо у встановленому законом порядку не буде здійснене їх вилучення.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 86. Відання землями міст і порядок користування ними

Всі землі в межах міста перебувають у віданні міських Рад народних депутатів, компетенція яких в галузі регулювання земельних відносин визначається статтею 11 цього Кодексу.

Користування землями, зазначеними в пунктах 3, 4, 5 статті 84, здійснюється у відповідності з статтями 95, 97, 98 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 11.02.83 р. N 4743-X)

Стаття 87. Землі міської забудови та їх використання

Землями міської забудови вважаються землі, що забудовані або призначені для цієї мети за генеральним планом розвитку і забудови міста.

Земельні ділянки для житлового, промислового та іншого капітального будівництва надаються державним підприємствам, організаціям і установам, а також житлово-будівельним кооперативам та окремим громадянам для індивідуального житлового будівництва у безстрокове користування за

рішенням виконавчого комітету міської Ради народних депутатів у відповідності з генеральним планом розвитку і забудови міста.

Землі, призначені під міську забудову, до їх забудови використовуються попередніми землекористувачами.

Вільні від забудови землі можуть відводитися виконавчими комітетами міських Рад народних депутатів в тимчасове користування підприємствам, установам, кооперативним і громадським організаціям, а також громадянам для використання під городи, пасовища та сінокоси.

Стаття 88. Розміри земельних ділянок для цивільного та житлового будівництва

Розміри земельних ділянок для об'єктів цивільного і житлового будівництва визначаються виконавчими комітетами міських Рад народних депутатів у відповідності з будівельними нормами і правилами.

В містах, де допускається індивідуальне житлове будівництво, виконавчими комітетами міських Рад народних депутатів можуть надаватися громадянам для цієї мети земельні ділянки в розмірах від 0,03 до 0,06 гектара, з врахуванням місцевих умов, незалежно від кількості членів сім'ї.

Розміри земельних ділянок для будівництва жилих будинків житлово-будівельних колективів і спарених будинків громадян встановлюються Радою Міністрів Української РСР.

Стаття 89. Перехід права користування земельною ділянкою при передачі будівель і споруд

При передачі державними підприємствами, організаціями і установами будівель і споруд, що знаходяться в їх оперативному управлінні, в оперативне управління іншим державним підприємствам, організаціям і установам разом з цими об'єктами переходить, на підставі рішення виконавчих комітетів міських Рад народних депутатів, і право користування земельною ділянкою, необхідною для обслуговування будівель і споруд, що передаються.

Стаття 90. Перехід права користування земельною ділянкою при переході права власності на будівлю

На землях міст при переході права власності на будівлю переходить також і право користування земельною ділянкою або її частиною.

При переході будівлі у власність кількох осіб земельна ділянка переходить в користування всіх співвласників будівлі.

Якщо попередній власник будівлі одержав земельну ділянку на пільгових умовах за нормами, що перевищують діючі, за новим власником будинку може бути закріплена в користування земельна ділянка, виходячи з норм, встановлених статтею 88 цього Кодексу.

Стаття 91. Порядок користування земельними ділянками співвласниками індивідуальних житлових будинків

Особи, яким належить будинок на праві спільної власності, користуються земельною ділянкою спільно. Порядок користування нею визначається співвласниками будинку залежно від розміру часток в спільній власності на будинок.

Наступні зміни в розмірі часток в спільній власності на будинок, які сталися у зв'язку з прибудовою, надбудовою або перебудовою, не тягнуть за собою змін встановленого порядку користування ділянкою.

Угода про порядок користування земельною ділянкою є обов'язковою і для особи, яка згодом придбає відповідну частку в спільній власності на цей будинок.

Якщо згоди на користування спільною земельною ділянкою не досягнуто, спір вирішується в порядку, встановленому статтею 167 цього Кодексу.

Стаття 92. Збереження права користування земельною ділянкою у випадку зруйнування будинку внаслідок стихійного лиха

У випадку зруйнування будинку внаслідок стихійного лиха (пожежі тощо) за власником будинку зберігається право користування земельною ділянкою, якщо протягом трьох років він розпочне відбудову будинку, за винятком масивів, де індивідуальне житлове будівництво за проектом планування і забудови міста не передбачено. У цьому разі земельна ділянка надається в місцях, відведених під індивідуальне житлове будівництво.

Стаття 93. Вилучення земельних ділянок в містах для державних або громадських потреб

Вилучення земельних ділянок в містах для державних або громадських потреб провадиться в порядку, передбаченому статтями 37 - 41 цього Кодексу.

Стаття 94. Землі загального користування

Землі загального користування складаються із земель, які використовуються як шляхи сполучення (площі, вулиці, проїзди, шляхи, набережні), для задоволення культурно-побутових потреб населення міста (парки, лісопарки, сквери, бульвари, водойми), а також із земель комунально-побутового призначення (кладовища, місця знешкодження і утилізації відходів та інші).

На землях загального користування дозволяється будівництво капітальних будівель і споруд у відповідності з цільовим призначенням цих земель, а також тимчасових будівель і споруд легкого типу (кіоски тощо) без шкоди для цільового призначення земель загального користування.

Стаття 95. Землі сільськогосподарського використання та інші угіддя

До міських земель сільськогосподарського використання та інших угідь відносяться землі, зайняті садами, виноградниками, городами, ріллею, лугами, розсадниками, теплицями, зайняті торфовищами, кар'єрами, каменоломнями, а також інші землі, не віднесені до земель міської забудови, загального користування, транспорту, міських лісів, гірничої та іншої промисловості.

Землі сільськогосподарського використання та інші угіддя в містах можуть надаватися підприємствам, організаціям і установам для ведення сільського господарства, колективного городництва робітників і службовців, для розробки загальнопоширених корисних копалин і торфовищ, а також громадянам для випасу худоби та сінокосіння.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 96. Землі колгоспів, радгоспів та інших державних сільськогосподарських підприємств, організацій і установ в межах міста

Землі громадського користування колгоспів, землі радгоспів і інших державних сільськогосподарських підприємств, організацій і установ, які розташовані в межах міста і не підлягають забудові або благоустрою за проектом планування і забудови міста, закріплюються за ними в безстрокове користування.

Розміщення на цих землях житлових, культурно-побутових, виробничих будівель і споруд провадиться за погодженням з виконавчими комітетами міських Рад народних депутатів.

Стаття 97. Землі, зайняті міськими лісами

Землі, зайняті лісами, які розташовані в межах міста, виконують захисні і санітарно-гігієнічні функції та є місцем відпочинку населення.

Порядок і умови користування землями, зайнятими лісами як зонами відпочинку, встановлюються виконавчими комітетами міських Рад народних депутатів.

Стаття 98. Землі залізничного, водного, повітряного, трубопровідного транспорту, гірничої промисловості та інші

Користування землями залізничного, водного, повітряного, трубопровідного транспорту, гірничої промисловості та іншими землями в межах міста здійснюється в порядку, встановленому спеціальним законодавством.

Здійснення землекористувачами робіт по благоустрою і будівництву на цих землях погоджується з виконавчими комітетами міських Рад народних депутатів.

ГЛАВА 18

ПРИМІСЬКІ І ЗЕЛЕНІ ЗОНИ

Стаття 99. Землі приміської і зеленої зон

Землі за межами міста, які є резервом для розширення території міста, місцем розташування та будівництва необхідних споруд, зв'язаних з благоустроєм і нормальним функціонуванням міського господарства, а також зайняті лісами, лісопарками та іншими зеленими насадженнями, які виконують захисні і санітарно-гігієнічні функції і є місцем відпочинку населення, виділяються відповідно у приміську і зелену зони міста.

Стаття 100. Порядок виділення приміських і зелених зон і землекористування в них

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік порядок виділення приміських і зелених зон, а також землекористування в них встановлюється законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Виділення приміської і зеленої зон провадиться органами, які затверджують генеральні плани розвитку і забудови міст.

Використання земель приміських і зелених зон здійснюється відповідно до проектів планування цих зон, складених на підставі генеральних планів розвитку і забудови міст.

Спорудження об'єктів на землях приміської зони може провадитись лише за погодженням з виконавчим комітетом відповідної міської Ради народних депутатів.

На землях зелених зон не припускається будівництво об'єктів, не пов'язаних з захисними і санітарно-гігієнічними функціями цих зон, а також цілями організації відпочинку населення.

ГЛАВА 19

ЗЕМЛІ СЕЛИЩ МІСЬКОГО ТИПУ

Стаття 101. Землі селищ міського типу та користування ними

Усі землі в межах селища перебувають у віданні селищних Рад народних депутатів. Положення статті 84, частини першої і частини третьої статті 85, статей 86, 87, 89 - 98 цього Кодексу поширюються на землі населених пунктів, віднесених у відповідності з законодавством Української РСР до категорії селищ міського типу.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-Х)

Стаття 102. Розміри земельних ділянок для цивільного та житлового будівництва

Розміри земельних ділянок для об'єктів цивільного і житлового будівництва встановлюються виконавчими комітетами селищних Рад народних депутатів у відповідності з будівельними нормами і правилами.

Земельні ділянки для індивідуального житлового будівництва громадян надаються виконавчими комітетами селищних Рад народних депутатів в розмірах від 0,07 до 0,12 гектара з врахуванням місцевих умов.

Розміри земельних ділянок для житлово-будівельних колективів та спарених будинків громадян встановлюються Радою Міністрів УРСР.

ГЛАВА 20

ЗЕМЛІ СІЛЬСЬКИХ НАСЕЛЕНИХ ПУНКТІВ

Стаття 103. Склад земель сільських населених пунктів

До земель сільських населених пунктів належать усі землі, що розташовані в межах, встановлених для цих пунктів.

До їх складу входять:

- 1) землі, що знаходяться у безпосередньому віданні сільських Рад народних депутатів;
- 2) землі, закріплені за колгоспами, радгоспами та іншими сільськогосподарськими підприємствами;
- 3) землі, надані державним, кооперативним, громадським та іншим несільськогосподарським підприємствам, організаціям та установам.

Стаття 104. Порядок віднесення сільських населених пунктів до перспективних

Віднесення сільських населених пунктів до перспективних для дальшого розвитку провадиться виконавчими комітетами обласних Рад народних депутатів у відповідності з проектами районного планування.

Стаття 105. Порядок встановлення меж сільських населених пунктів

Землі сільських населених пунктів, віднесених до перспективних для дальшого розвитку, відмежовуються від інших земель шляхом встановлення меж населених пунктів відповідно до проектів їх планування і забудови, які затверджуються виконавчими комітетами обласних Рад народних депутатів.

Землі сільських населених пунктів, не віднесених до перспективних, відмежовуються від інших земель у порядку внутрігосподарського землеустрою.

Стаття 106. Порядок використання земель сільських населених пунктів

Земельні ділянки в межах сільського населеного пункту, закріплені за колгоспами, радгоспами та іншими сільськогосподарськими підприємствами, використовуються ними під забудову житловими, культурно-побутовими, виробничими будівлями і спорудами, а також для присадибного землекористування відповідно до статей 58, 63, 64, 73, 77, 78 цього Кодексу.

Розміщення на цих землях житлових, культурно-побутових, виробничих будівель і споруд провадиться за погодженням з виконавчим комітетом сільської Ради народних депутатів.

При здійсненні компактної забудови перспективних сільських населених пунктів присадибні ділянки при жилих будинках громадян можуть виділятися у відповідності з проектами планування забудови цих пунктів і в меншому проти норми розмірі з наданням решти земельної ділянки за межами житлової забудови сільського населеного пункту.

Стаття 106 1. Користування присадибною земельною ділянкою при переході права власності на жилий будинок, розташований у сільській місцевості

Перехід права власності на жилий будинок, розташований у сільському населеному пункті, не тягне за собою переходу права користування присадибною земельною ділянкою. Надання присадибної земельної ділянки особі, до якої перейшло право власності на жилий будинок, провадиться на загальних підставах відповідно до вимог цього Кодексу.

У випадках переходу в спадщину права власності на розташований у сільському населеному пункті жилий будинок до спадкоємців, якщо вони не мають права на одержання в установленому порядку присадибної земельної ділянки, а також придбання громадянами, які постійно проживають у містах і селищах міського типу, жилого будинку в сільській місцевості для сезонного або тимчасового проживання або наявності у них у цій місцевості жилого будинку на праві особистої власності, який вони бажають використовувати для зазначеної мети, цим особам надається у користування земельна ділянка для утримання жилого будинку і виробництва сільськогосподарської продукції в порядку і розмірах, що визначаються законодавством Союзу РСР.

(Доповнено статтею 106 1 згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X;

у редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 25.10.88 р. N 6757-XI)

ГЛАВА 21

НАДАННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК КОРИСТУВАННЯ ЖИТЛОВО-БУДІВЕЛЬНИМ І ДАЧНО-БУДІВЕЛЬНИМ КООПЕРАТИВАМ

Стаття 107. Надання житлово-будівельним і дачно-будівельним кооперативам земельних ділянок для житлового будівництва

Земельні ділянки житлово-будівельним і дачно-будівельним кооперативам надаються з земель населених пунктів, державного запасу та земель державного лісового фонду, які знаходяться за межами зеленої зони міст, за рішеннями відповідних виконавчих комітетів Рад народних депутатів в порядку і на умовах, що встановлюються законодавством Союзу РСР та Української РСР.

Стаття 108. Умови користування земельними ділянками, що надаються житлово-будівельним і дачно-будівельним кооперативам

Земельні ділянки для спорудження на них житлових і службових будівель надаються житлово-будівельним і дачно-будівельним кооперативам у безстрокове користування.

Будівництво житлових і службових будівель може здійснюватись лише після затвердження у встановленому порядку проектів і одержання дозволу на будівництво. Строки початку і закінчення будівництва, а також його обсяг зазначаються в акті на право користування земельною ділянкою.

<http://yurist-online.org/>

РОЗДІЛ IV

ЗЕМЛІ ПРОМИСЛОВОСТІ, ТРАНСПОРТУ, КУРОРТІВ, ЗАПОВІДНИКІВ ТА ІНШОГО НЕСІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

ГЛАВА 22

ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 109. Землі промисловості, транспорту, курортів, заповідників та іншого несільськогосподарського призначення

Землями промисловості, транспорту, курортів, заповідників та іншого несільськогосподарського призначення визнаються землі, надані в користування підприємствам, організаціям та установам для здійснення покладених на них спеціальних завдань (промислового виробництва, транспорту, організації курортів, заповідників і т. ін.).

Стаття 110. Розміри і порядок відведення земельних ділянок для потреб промисловості, транспорту, курортів, заповідників та іншого несільськогосподарського призначення

Розміри земельних ділянок, що надаються для цілей, вказаних у статті 109 цього Кодексу, визначаються відповідно до затверджених у встановленому порядку норм або проектно-технічної документації.

Відведення земельних ділянок в натурі здійснюється з урахуванням черговості їх освоєння.

Стаття 111. Порядок користування землями промисловості, транспорту, курортів, заповідників та іншого несільськогосподарського призначення

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР та союзних республік порядок користування землями промисловості, транспорту, курортів, заповідників та іншого несільськогосподарського призначення, встановлення зон з особливими умовами землекористування (округи санітарної охорони і т. ін.) визначається положеннями про ці землі, затверджуваними Радою Міністрів СРСР і Радою Міністрів Української РСР.

Стаття 112. Надання промисловими, транспортними, іншими несільськогосподарськими підприємствами, організаціями і установам земель в тимчасове користування для сільськогосподарських цілей

Промислові, транспортні, інші несільськогосподарські підприємства, організації і установи за рішенням виконавчих комітетів районних або міських Рад народних депутатів надають не використовувані ними землі в тимчасове користування колгоспам, радгоспам, іншим підприємствам, організаціям, установам і громадянам для сільськогосподарських цілей у порядку і на умовах, встановлюваних законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Стаття 113. Порядок та умови передачі вивільнених з промислового та транспортного використання земельних ділянок для сільськогосподарських та інших потреб

Земельні ділянки, що вивільняються підприємствами по видобуванню корисних копалин, іншими промисловими або транспортними підприємствами на наданих їм у користування сільськогосподарських землях чи лісових угіддях і передаються ними для використання в сільському, лісовому або рибному господарстві, а земельні ділянки на наданих у користування інших землях - для використання за призначенням, повинні бути приведені ними у придатний для цього стан.

Передача цих земельних ділянок за належністю здійснюється за актами, затверджуваними виконавчими комітетами районних (міських) Рад народних депутатів.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

ГЛАВА 23

ЗЕМЛІ ПРОМИСЛОВОСТІ

Стаття 114. Склад земель промисловості

До складу земель промисловості входять землі:

- надані для розміщення і експлуатації основних будівель і споруд промислових підприємств, теплових та інших електростанцій, енергетичних споруд і установок;
- зайняті підсобними будовами і спорудами, внутрізаводськими під'їзними коліями, адміністративними будинками, а також призначені для цієї мети;
- інші земельні ділянки, що призначені або використовуються для потреб промисловості.

Стаття 115. Порядок надання земель промисловим підприємствам

Земельні ділянки надаються промисловим підприємствам в порядку, встановленому статтями 16, 18 цього Кодексу.

Для промислової розробки та видобутку корисних копалин землі відводяться лише при наявності у заінтересованих організацій гірничого відводу.

Умови та порядок використання земель для розробки родовищ корисних копалин і торфу регулюються спеціальним законодавством Союзу РСР і Української РСР.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-Х)

Стаття 116. Санітарно-захисні зони навколо промислових підприємств

Навколо промислових підприємств залежно від характеру виробництва створюються санітарно-захисні зони у відповідності з нормами, затвердженими у встановленому порядку. В межах цих зон житлове будівництво забороняється.

Створення санітарно-захисної зони не позбавляє землекористувачів, землі яких опинились в межах цієї зони, права користуватись ними з обмеженнями, встановленими для цих зон. Зокрема, землекористувачі не вправі вчиняти дій, що суперечать призначенню санітарно-захисних зон.

Захисні зони в межах міст, селищ міського типу впорядковуються і озеленюються промисловими підприємствами у відповідності з генеральними планами розвитку і забудови цих населених пунктів.

ГЛАВА 24

ЗЕМЛІ ТРАНСПОРТУ, ЛІНІЙ ЕЛЕКТРОПЕРЕДАЧІ ТА ЗВ'ЯЗКУ

Стаття 117. Склад земель транспорту, ліній електропередачі та зв'язку

Землями транспорту, ліній електропередачі та зв'язку визнаються ті землі, що надані в користування підприємствам залізничного, автомобільного, морського, внутрішнього водного, повітряного і трубопровідного транспорту, організаціям, що здійснюють експлуатацію ліній електропередачі, та організаціям зв'язку.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 11.02.83 р. N 4743-Х)

Стаття 118. Використання земель транспорту

Землі, надані транспорту, використовуються його підприємствами, організаціями і установами для здійснення покладених на них спеціальних завдань по експлуатації, утриманню, будівництву, реконструкції, ремонту, вдосконаленню і розвитку споруд, пристроїв та інших об'єктів транспорту.

Розміщення споруд, пристроїв та інших об'єктів транспорту на наданих підприємствам, організаціям і установам транспорту землях, розташованих у межах населених пунктів, провадиться за погодженням з виконавчими комітетами відповідних Рад народних депутатів.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 11.02.83 р. N 4743-Х)

Стаття 119. Тимчасове використання земель транспорту для сільськогосподарських та інших потреб

Підприємства, організації і установи транспорту можуть надавати за погодженням з виконавчими комітетами відповідних Рад народних депутатів із закріплених за ними земель у тимчасове користування земельні ділянки іншим підприємствам, організаціям і установам для влаштування під'їзних шляхів, проїздів, вантажно-розвантажувальних майданчиків, складів та інших об'єктів. Підприємства, організації і установи, що одержали земельні ділянки у тимчасове користування, відшкодовують підприємствам, організаціям і установам транспорту понесені в цей період витрати, зв'язані з утриманням і поліпшенням зазначених ділянок.

Землі транспорту можуть також в порядку, встановленому цим Кодексом, надаватися у тимчасове користування:

колгоспам, радгоспам, іншим державним і громадським підприємствам, організаціям, установам і громадянам - для сільськогосподарських потреб;

окремим категоріям працівників транспорту - під службові земельні наділи;

громадянам - для випасання худоби і сінокосіння.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 11.02.83 р. N 4743-Х)

Стаття 120. Охоронні зони транспорту

З метою забезпечення нормальної експлуатації споруд, пристроїв та інших об'єктів транспорту на землях, які прилягають до земель, наданих в користування підприємствам, організаціям і установам транспорту, можуть встановлюватися охоронні зони, в яких вводяться особливі умови землекористування.

Порядок встановлення охоронних зон, їх розміри і режим користування землями охоронних зон визначаються для кожного виду транспорту відповідно до законодавства Союзу РСР і Української РСР.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 11.02.83 р. N 4743-Х)

Стаття 121. Відведення земель для будівництва ліній електропередачі і охоронні зони цих ліній

Для спорудження ліній електропередачі організаціям, що здійснюють їх експлуатацію, надаються земельні ділянки під опори ліній електропередачі, а також під ремонтні бази та інші допоміжні лінійні споруди відповідно до діючих норм та затверджених проектів на будівництво. В окремих випадках земельні ділянки можуть надаватися для цієї мети і в тимчасове користування.

Вздовж повітряних та підземних кабельних ліній електропередачі, що проходять поза населеними пунктами, встановлюються охоронні зони. Землі в межах цих зон не вилучаються у землекористувачів і використовуються ними за призначенням з обмеженнями, встановленими правилами про охорону високовольтних ліній електропередачі, що затверджуються у встановленому порядку.

Стаття 122. Відведення земель для потреб зв'язку

Організаціям, що здійснюють будівництво і експлуатацію повітряних і кабельних телефонно-телеграфних ліній зв'язку, виділяються земельні ділянки під споруди, призначені для обслуговування ліній зв'язку, а також земельні ділянки, необхідні їм для тимчасового користування в період будівництва.

Вздовж повітряних і кабельних телефонно-телеграфних ліній, що проходять поза населеними пунктами, для землекористувачів встановлюється охоронна зона з обмеженнями, які передбачаються правилами влаштування і охорони телефонно-телеграфних ліній, затверджуваними у встановленому порядку.

Стаття 123. Відведення земель для підприємств радіо і телебачення

Організаціям, що здійснюють будівництво та експлуатацію телецентрів, радіоцентрів, ретрансляційних телевізійних станцій та радіорелейних ліній, земельні ділянки відводяться у встановленому порядку у відповідності з діючими нормами та затвердженими проектами на будівництво.

ГЛАВА 25

ЗЕМЛІ КУРОРТІВ

Стаття 124. Склад земель курортів

До земель курортів належать земельні ділянки, які мають лікувальне значення і сприятливі умови для організації оздоровчих заходів, надані у встановленому порядку в користування лікувально-курортним закладам.

До складу земель курортів входять землі:

- з джерелами і родовищами цілющих (мінеральних) вод, лікувальних грязей і інших цілющих природних ресурсів;

- зайняті лікувальними і іншими установами для обслуговування хворих, а також підсобними, господарськими і іншими спорудами, призначеними для обслуговування курортів;

- зайняті лісовими, водними, парковими і іншими угіддями санітарно-оздоровчого характеру.

Стаття 125. Округи санітарної охорони курортів

Землі курортів підлягають особливій охороні.

В інтересах забезпечення потрібних умов для лікування і відпочинку населення, а також з метою охорони природних лікувальних факторів на всіх курортах встановлюються округи санітарної охорони. В межах цих округів забороняється надавати земельні ділянки в користування тим підприємствам, організаціям і установам, діяльність яких не сумісна з охороною природних лікувальних властивостей і сприятливих умов для відпочинку населення.

Землекористувачі, земельні ділянки яких знаходяться в окрузі санітарної охорони курортів, зобов'язані додержувати правил, встановлених в цих округах.

Стаття 126. Порядок визнання земель курортними і встановлення округів санітарної охорони курортів

Відповідно до Основ Законодавства Союзу РСР і союзних республік про охорону здоров'я, визнання місцевості курортом, встановлення меж округів санітарної охорони курортів і визначення їх режиму провадяться Радою Міністрів СРСР або Радою Міністрів Української РСР за спільним

<http://yurist-online.org/>

поданням Міністерства охорони здоров'я СРСР і ВЦРПС чи Міністерства охорони здоров'я Української РСР і Української Республіканської Ради Професійних Спілок, погодженому з виконавчим комітетом відповідної місцевої Ради народних депутатів, на території якої розташований цей курорт.

Стаття 127. Надання земельних ділянок для лікувально-курортних закладів

Надання земельних ділянок для організації лікувально-курортних закладів та зв'язаного з цим будівництва провадиться на підставі постанови Ради Міністрів Української РСР.

ГЛАВА 26

ЗЕМЛІ ЗАПОВІДНИКІВ

Стаття 128. Землі заповідників

Землями заповідників визнаються виділені у встановленому порядку ділянки землі, в межах яких є природні об'єкти, що являють собою особливу наукову або культурну цінність (типові або рідкісні ландшафти, угруповання рослинних і тваринних організмів, рідкісні геологічні утворення, види рослин, тварин і т. ін.).

Стаття 129. Особливості використання земель заповідників

Землі заповідників вилучаються з господарського використання. Використання цих земель допускається лише в наукових цілях або для забезпечення збереження і примноження багатств заповідників.

Всяка діяльність, яка порушує природні комплекси заповідників або загрожує збереженню природних об'єктів, що мають особливу наукову або культурну цінність, забороняється як на території заповідника, так і в межах встановлюваних навколо заповідників охоронних зон.

Стаття 130. Охоронні зони заповідників

Для забезпечення природного захисту проти порушень заповідності за постановою Ради Міністрів Української РСР навколо земель заповідників можуть створюватись охоронні зони з встановленням в них певних обмежень для землекористувачів.

ГЛАВА 27

СЛУЖБОВІ ЗЕМЕЛЬНІ НАДІЛИ

Стаття 131. Надання службових земельних наділів та умови користування ними

Службові земельні наділи надаються окремим категоріям працівників транспорту, лісового господарства, лісової промисловості, зв'язку, водного, рибного, мисливського господарства, а також деяких інших галузей народного господарства.

Службові наділи виділяються з земель, які є в користуванні підприємств, організацій та установ відповідних міністерств, державних комітетів і відомств, а при нестачі таких земель - із земель державного запасу та земель державного лісового фонду.

Службові земельні наділи надаються для вирощування сільськогосподарських культур, а також для сінокосіння тим працівникам, у яких в особистій власності є худоба.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 132. Розміри службових земельних наділів

Розміри службових земельних наділів встановлюються:

1) для лісників, постійних робітників, інженерно-технічних працівників і службовців лісгоспзагів, лісокомбінатів, лісгоспів, лісництв, лісових розсадників, ліспромгоспів, лісопунктів, хімілісгоспів, рейдів, сплавних контор та інших лісгосподарських і лісозаготівельних підприємств, працівників лісової охорони заповідників і державних лісомисливських господарств, егерів мисливських господарств і заказників - орної землі до 0,30 гектара і сінокошу від 1 до 2 гектарів;

2) для лінійних працівників автомобільних шляхів і залізничного транспорту - орної землі до 0,25 гектара і сінокоосу до 1 гектара;

3) для лінійних працівників магістральних трубопроводів (нафтопроводів, продуктопроводів, газопроводів) і річкового флоту (бакенщиків, старшин обстановки, працівників маяків і гідротехнічних споруд) - орної землі до 0,15 гектара і сінокоосу до 1 гектара.

На зрошуваних землях службові наділи орної землі надаються в половинному розмірі.

Працівникам, які мають присадибні ділянки, службові земельні наділи орної землі відводяться з таким розрахунком, щоб загальна площа наявної у працівника і його сім'ї присадибної ділянки і службового наділу орної землі не перевищувала розміру службового наділу орної землі, встановленого цією статтею для відповідної категорії працівників.

Стаття 133. Припинення права користування службовим земельним наділом

Службовий земельний наділ надається працівнику на час його роботи на підприємстві, в організації чи установі.

Припинення трудових відносин позбавляє особу, що звільнилась, права користуватись службовим наділом після зняття врожаю.

Стаття 134. Збереження права користування службовим земельним наділом

Право користування службовим земельним наділом зберігається за працівником при звільненні його з роботи в зв'язку з переходом на пенсію по старості або по інвалідності, а за сім'єю - на час перебування працівника на дійсній строковій службі в Збройних Силах СРСР або перебування на навчанні. В разі загибелі працівника при виконанні службових обов'язків право користування службовим наділом зберігається за членами сім'ї: престарілими батьками і непрацездатною дружиною - довічно, за дітьми - до їх повноліття.

ГЛАВА 28

КОЛЕКТИВНІ САДИ І ГОРОДИ

Стаття 135. Надання земель для колективного садівництва

Земельні ділянки для колективного садівництва надаються підприємствам, організаціям, установам із земель державного запасу і земель державного лісового фонду, не вкритих лісом або зайнятих малоцінними лісовими насадженнями, в межах зелених і приміських зон міст та інших населених пунктів з урахуванням перспективного розширення території населених пунктів, а також за межами цих зон або за межами населених пунктів, що не мають приміських і зелених зон.

У разі відсутності земель, зазначених у частині першій цієї статті, для колективного садівництва можуть надаватися, як виняток, черезсмужні, дрібноконтурні ділянки, непридатні землі, що не можуть бути використані в громадському господарстві колгоспів, радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств.

Не допускається відведення земель для колективного садівництва, якщо це шкодить сільськогосподарському виробництву колгоспів, радгоспів, інших сільськогосподарських підприємств і організацій, а також земель, що є місцями відпочинку населення. Забороняється надання для цієї мети ріллі та інших цінних сільськогосподарських угідь, земель підсобних сільських господарств підприємств, організацій і установ.

Надання земель для колективного садівництва провадиться Радою Міністрів Української РСР, виконавчими комітетами обласних, районних (міських) Рад народних депутатів у межах їх компетенції.

(У редакції указів Президії Верховної Ради

Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-Х,

від 12.04.85 р. N 102-XI)

Стаття 136. Користування земельними ділянками, зайнятими колективними садами (виноградниками)

Земельні ділянки, зайняті колективними садами (виноградниками), знаходяться в користуванні садівницьких (виноградарських) товариств, що організуються при підприємствах, організаціях, установах, яким у встановленому порядку надано ці земельні ділянки.

Садівницькі (виноградарські) товариства використовують ці ділянки відповідно до цілей, визначених їх статутом, зареєстрованим виконавчим комітетом районної (міської) Ради народних депутатів, на території якої знаходиться садівницьке (виноградарське) товариство.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради
Української РСР від 12.04.85 р. N 102-XI)

Стаття 137. Надання земель для колективного городництва

Земельні ділянки для колективного городництва надаються в тимчасове користування підприємствам, організаціям і установам виконавчими комітетами обласних, районних (міських) Рад народних депутатів з земель державного запасу, державного лісового фонду і земель населених пунктів, не призначених до використання у найближчі роки під забудову або на інші цілі, а також з тимчасово невикористовуваних земель сільськогосподарського призначення і земель промислових, транспортних та інших несільськогосподарських підприємств і організацій.

Не допускається надання земель для колективного городництва, якщо це шкодить сільськогосподарському виробництву колгоспів, радгоспів, інших сільськогосподарських підприємств і організацій, а також земель, що є місцями відпочинку населення.

(У редакції указів Президії Верховної Ради
Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X,
від 12.04.85 р. N 102-XI)

Стаття 138. Розміри земельних ділянок під колективні городи

Розмір земельних ділянок, що надаються робітникам і службовцям під колективні городи, не може перевищувати 0,15 гектара, а на зрошуваних землях - 0,08 гектара на сім'ю.

Робітникам і службовцям, які мають присадибні ділянки, земельні ділянки виділяються в таких розмірах, щоб загальна площа не перевищувала зазначених в частині першій цієї статті розмірів.

РОЗДІЛ V

ЗЕМЛІ ДЕРЖАВНОГО ЛІСОВОГО ФОНДУ

Стаття 139. Склад земель державного лісового фонду

Землями державного лісового фонду визнаються землі, вкриті лісом, а також не вкриті лісом, але призначені для потреб лісового господарства.

Стаття 140. Користування землями державного лісового фонду

Землі державного лісового фонду використовуються лісгосподарськими підприємствами, організаціями, установами, колгоспами і радгоспами за цільовим призначенням для ведення лісового господарства.

Державні лісгосподарські підприємства, організації і установи за рішенням виконавчих комітетів районних або міських Рад народних депутатів надають не використовувані для потреб лісового господарства і лісозаготівельної промисловості сільськогосподарські угіддя з наявних в їх користуванні земель державного лісового фонду колгоспам, радгоспам, іншим підприємствам, організаціям, установам і громадянам у тимчасове користування для сільськогосподарських цілей, якщо таке користування сумісне з інтересами лісового господарства.

Порядок користування землями державного лісового фонду визначається законодавством Союзу РСР і Української РСР.

Вилучення та надання земель державного лісового фонду для державних або громадських потреб здійснюється у порядку, передбаченому цим Кодексом.

РОЗДІЛ VI

ЗЕМЛІ ДЕРЖАВНОГО ВОДНОГО ФОНДУ

Стаття 141. Склад земель державного водного фонду

Землями державного водного фонду визнаються землі, зайняті водоймами (ріками, озерами, водоймищами, каналами, внутрішніми морями, територіальними водами і ін.), гідротехнічними та іншими водогосподарськими спорудами, а також землі, виділені під смуги відведення по берегах водойм, під зони охорони тощо.

Стаття 142. Землі, виділені під смуги відводу та зони охорони

Землі в смугах відводу надаються органам водного господарства та іншим організаціям для спеціальних потреб і використовуються ними для лісопосадок, ремонту споруд, будівництва переправ, виробничих приміщень, складів тощо.

Зони охорони встановлюються навколо водойм, водних джерел і гідротехнічних споруд для виконання комплексу санітарних, протиерозійних заходів і захисних лісонасаджень з метою збереження і поліпшення водних ресурсів.

Стаття 143. Використання земель державного водного фонду

Користування землями державного водного фонду здійснюють колгоспи, радгоспи та інші підприємства, організації та установи, яким ці землі надані.

Землі державного водного фонду використовуються для будівництва і експлуатації споруд, що забезпечують задоволення питних, побутових, оздоровчих та інших потреб населення, а також задоволення сільськогосподарських, промислових, енергетичних, транспортних, рибогосподарських та інших державних і громадських потреб.

Порядок користування землями державного водного фонду визначається законодавством Союзу РСР та Української РСР.

РОЗДІЛ VII

ЗЕМЛІ ДЕРЖАВНОГО ЗАПАСУ

Стаття 144. Землі державного запасу

Землями державного запасу є всі землі, не надані землекористувачам в безстрокове або довгострокове користування.

Землі державного запасу надаються в постійне або тимчасове користування колгоспам, радгоспам, іншим державним, кооперативним, громадським підприємствам, організаціям і установам, а також громадянам в порядку, передбаченому цим Кодексом.

<http://yurist-online.org/>

РОЗДІЛ VIII

ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР

Стаття 145 Призначення державного земельного кадастру

Для забезпечення раціонального використання земельних ресурсів ведеться державний земельний кадастр, який містить сукупність вірогідних і необхідних відомостей про природний, господарський і правовий стан земель.

Дані державного земельного кадастру служать цілям організації ефективного використання земель та їх охорони, планування народного господарства, розміщення і спеціалізації сільськогосподарського виробництва, меліорації земель і хімізації сільського господарства, а також здійснення інших народногосподарських заходів, зв'язаних з використанням земель.

Стаття 146. Зміст державного земельного кадастру

Державний земельний кадастр включає дані реєстрації землекористувань, обліку кількості і якості земель, бонітування ґрунтів і економічної оцінки земель.

Стаття 147. Порядок ведення державного земельного кадастру

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік державний земельний кадастр в Українській РСР ведеться за рахунок держави за єдиною для Союзу РСР системою. Порядок ведення державного земельного кадастру, форми кадастрової документації, періодичність уточнення та оновлення кадастрових даних встановлює Рада Міністрів СРСР.

РОЗДІЛ IX

ДЕРЖАВНИЙ ЗЕМЛЕУСТРІЙ

Стаття 148. Державний землеустрій і його завдання

Землеустрій включає систему державних заходів, спрямованих на здійснення рішень державних органів у галузі користування землею.

Завданнями державного землеустрою є організація найбільш повного, науково обґрунтованого, раціонального й ефективного використання земель, підвищення культури землеробства та охорона земель.

Землеустрій, включаючи проектно-розвідувальні, зйомочні і обслідницькі роботи, провадиться за рахунок держави.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 149. Види землеустрою

В залежності від завдань, змісту і методів проведення державний землеустрій поділяється на два основних види - міжгосподарський і внутрігосподарський.

Міжгосподарський землеустрій має своїм завданням організацію науково обґрунтованого і раціонального використання землі шляхом правильного її розподілу між галузями народного господарства, підприємствами, організаціями та установами.

Внутрігосподарський землеустрій має своїм завданням створення в межах окремих землекористувачів територіальної основи для піднесення культури землеробства і продуктивності сільськогосподарських угідь, повного, правильного використання та охорони землі, високопродуктивного застосування техніки і раціональної організації господарства.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 150. Зміст державного землеустрою

Державний землеустрій включає такі землевпорядні дії:

<http://yurist-online.org/>

- 1) утворення нових, а також упорядкування існуючих землекористувань з усуненням черезсмужжя та інших незручностей в розташуванні земель; уточнення і зміну меж землекористувань;
- 2) внутрігосподарську організацію території колгоспів, радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств, організацій і установ із запровадженням економічно обгрунтованих сівозмін і впорядкуванням всіх інших сільськогосподарських угідь (сінокосів, пасовищ, садів та ін.), а також розробку заходів по боротьбі з ерозією ґрунтів;
- 3) виявлення нових земель для сільськогосподарського та іншого народногосподарського освоєння;
- 4) відведення і вилучення земельних ділянок;
- 5) встановлення і зміну міської межі, селищної межі і межі сільських населених пунктів;
- 6) проведення топографо-геодезичних, ґрунтових, геоботанічних та інших обслідувань і досліджень;
- 7) відмежування в натурі присадибних земель сільських населених пунктів, не віднесених до перспективних, від громадських земель в колгоспах та інших земель;
- 8) здійснення робіт, зв'язаних з веденням державного земельного кадастру.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 151. Органи, що здійснюють державний землеустрій

Державний землеустрій здійснюється державними землевпорядними органами.

Керівництво роботами по державному землеустрою і контроль за їх виконанням здійснюються Міністерством сільського господарства Української РСР та його місцевими органами.

Стаття 152. Землевпорядний процес

Землеустрій провадиться за рішенням органів державної влади, ініціативою землевпорядних органів або за клопотанням заінтересованих землекористувачів.

Землевпорядний процес складається з підготовчих робіт, складання проекту землеустрою, розгляду і затвердження проекту, перенесення його в натуру, оформлення і видачі землевпорядних документів, авторського нагляду за здійсненням проекту землеустрою.

Стаття 153. Складання проектів землеустрою

В процесі землеустрою складаються землевпорядні проекти, а також документи на право користування землею, передбачені статтею 20 цього Кодексу.

Складання землевпорядних проектів здійснюється за участю заінтересованих землекористувачів.

Стаття 154. Розгляд та затвердження землевпорядних проектів

Землевпорядні проекти розглядаються і схвалюються:

- 1) в колгоспах - на загальних зборах членів колгоспу (зборах уповноважених) та районними, а в разі необхідності обласними сільськогосподарськими органами;
- 2) в радгоспах і інших сільськогосподарських підприємствах, організаціях і установах - на технічних радах цих господарств та трестів;
- 3) в несільськогосподарських підприємствах, організаціях і установах - на нарадах при адміністрації господарств.

Проекти внутрігосподарського землеустрою колгоспів, радгоспів та інших сільськогосподарських підприємств, організацій і установ затверджуються виконавчими комітетами обласних Рад народних депутатів.

Зміни в проекти внутрігосподарського землеустрою вносяться з дозволу виконавчих комітетів обласних Рад народних депутатів за погодженням з державними землевпорядними органами.

Проекти землеустрою по відведенню і вилученню земельних ділянок затверджують ті органи державного управління, які мають право надавати і вилучати земельні ділянки.

Проекти землеустрою, пов'язані з зміною меж і розмірів землекористувань, затверджуються у відповідності з статтею 53 цього Кодексу.

(Із змінами, внесеними згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 155. Перенесення землевпорядних проектів в натуру

Землевпорядні проекти після затвердження переносяться за участю заінтересованих землекористувачів в натуру (на місцевість) з позначенням меж землекористувань межовими знаками встановленого зразка.

Встановлена в порядку землеустрою внутрігосподарська організація території є обов'язковою для колгоспів, радгоспів та інших підприємств, організацій і установ.

Стаття 156. Видача землевпорядної документації

Землевпорядна документація, затверджена в порядку, передбаченому статтею 154 цього Кодексу, а також документи на право користування землею видаються землекористувачам.

РОЗДІЛ X

ВИРІШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ СПОРІВ

Стаття 157. Органи, які вирішують земельні спори

Земельні спори між колгоспами, радгоспами, іншими державними, кооперативними, громадськими підприємствами, організаціями, установами і громадянами вирішуються Радою Міністрів Української РСР, виконавчими комітетами місцевих Рад народних депутатів у порядку, встановленому цим Кодексом.

(У редакції Указу Президії Верховної Ради

Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 158. Компетенція Ради Міністрів Української РСР у вирішенні земельних спорів

До відання Ради Міністрів Української РСР відноситься вирішення спорів колгоспів, радгоспів, інших державних, кооперативних, громадських підприємств, організацій і установ однієї області з питань користування землею на території іншої області.

Стаття 159. Компетенція виконавчого комітету обласної Ради народних депутатів у вирішенні земельних спорів

До відання виконавчого комітету обласної Ради народних депутатів відноситься вирішення спорів колгоспів, радгоспів, інших державних, кооперативних, громадських підприємств, організацій і установ одного району області з питань користування землею на території іншого району області.

Стаття 160. Компетенція виконавчого комітету районної Ради народних депутатів у вирішенні земельних спорів

До відання виконавчого комітету районної Ради народних депутатів відноситься вирішення спорів колгоспів, радгоспів і інших державних, кооперативних, громадських підприємств, організацій і установ району з питань користування землями, розташованими на території району.

Стаття 161. Компетенція виконавчого комітету міської Ради народних депутатів у вирішенні земельних спорів

До відання виконавчого комітету міської Ради народних депутатів відноситься вирішення спорів колгоспів, радгоспів, інших державних, кооперативних, громадських підприємств, організацій і установ, розташованих на території міста, з питань користування землями, що знаходяться в межах міста; земельних спорів між зазначеними підприємствами, організаціями, установами і громадянами; земельних спорів між громадянами, за винятком спорів, передбачених статтею 167 цього Кодексу.

<http://yurist-online.org/>

Стаття 162. Компетенція виконавчих комітетів селищних і сільських Рад народних депутатів у вирішенні земельних спорів

До відання виконавчих комітетів селищних і сільських Рад народних депутатів відноситься вирішення спорів між громадянами з питань користування землею на території цих Рад, крім спорів, передбачених статтею 167 цього Кодексу.

Стаття 163. Порядок розгляду земельних спорів

Земельні спори розглядаються за заявою заінтересованої сторони виконавчими комітетами відповідних Рад народних депутатів з викликом сторін.

Для підготовки матеріалів до розгляду виконкоми місцевих Рад народних депутатів в необхідних випадках можуть створювати спеціальні комісії з депутатів, представників органів державного землеустрою та спеціалістів сільського господарства.

Земельні спори повинні розглядатися виконавчими комітетами відповідних Рад народних депутатів в місячний строк з дня надходження заяви.

По наслідках розгляду земельного спору виконавчі комітети Рад народних депутатів виносять рішення. В необхідних випадках в цьому рішенні можуть бути передбачені порядок його виконання або заходи, які слід здійснити для поновлення порушеного права землекористування.

Стаття 164. Права і обов'язки сторін

Земельний спір розглядається в присутності сторін, за винятком випадків, коли сторона ухиляється від участі в розгляді спору.

При розгляді спору сторони мають право знайомитись із зібраними по ньому матеріалами, давати пояснення, представляти в усній або письмовій формі свої доводи і заперечення, заявляти клопотання про відкладення розгляду спору та проведення додаткових перевірок і обслідувань, про витребування документів тощо.

Сторони зобов'язані добросовісно користуватися своїми правами та сприяти органам, який розглядає спір, поданням необхідних відомостей і документів, що є у їх розпорядженні, наданням транспорту для виїзду на місце комісії і т. ін.

Стаття 165. Оскарження рішень по земельних спорах

Рішення виконавчих комітетів сільських, селищних, міських і районних Рад народних депутатів по земельних спорах можуть бути оскаржені у виконавчі комітети вищестоящих Рад народних депутатів, а рішення виконавчих комітетів обласних Рад народних депутатів - в Раду Міністрів УРСР.

Стаття 166. Порядок вирішення спорів з питань користування земельними ділянками, розташованими на території іншої союзної республіки

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік спори колгоспів, радгоспів, інших державних, кооперативних, громадських підприємств, організацій і установ Української РСР з питань користування землею на території іншої союзної республіки, а також спори зазначених підприємств, установ і організацій інших союзних республік в питанні користування землею на території Української РСР, розглядає комісія, утворювана на паритетних засадах з представників Української РСР і відповідної союзної республіки.

В разі, якщо комісія не прийшла до погодженого рішення, спори у вказаних питаннях підлягають розглядові Радою Міністрів СРСР.

Стаття 167. Вирішення земельних спорів між співвласниками індивідуальних будівель

Спори між співвласниками індивідуальних будівель на землях міст, селищ міського типу і на земельних ділянках у сільських населених пунктах, що відводяться виконавчими комітетами сільських Рад народних депутатів, про порядок користування спільною земельною ділянкою розглядаються судами.

Стаття 168. Вирішення майнових спорів, зв'язаних з земельними відносинами

Майнові спори, зв'язані з земельними відносинами між державними, кооперативними (крім колгоспів), громадськими підприємствами, організаціями і установами вирішуються органами арбітражу, а майнові спори, зв'язані з земельними відносинами, в яких сторонами або однією із

сторін є колгоспи чи громадяни, вирішуються в судовому порядку, якщо інше не встановлено законодавством Союзу РСР і Української РСР.

РОЗДІЛ XI

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Стаття 169. Наслідки порушення права державної власності на землю

Купівля-продаж, застава, заповіт, дарування, оренда, самовільний обмін земельними ділянками та інші угоди, які в прямій або прихованій формі порушують право державної власності на землю, - недійсні.

Стаття 170. Відповідальність за порушення земельного законодавства

Службові особи та громадяни, винні в здійсненні угод, зазначених у статті 169 цього Кодексу, а також:

- самовільному зайнятті земельних ділянок;
- безгосподарному використанні земель і використанні їх з метою добування нетрудових доходів;
- псуванні сільськогосподарських та інших земель, забрудненні їх виробничими та іншими відходами і стічними водами;
- невиконанні обов'язкових заходів по поліпшенню земель і охороні ґрунтів від вітрової, водної ерозії та інших процесів, що погіршують стан ґрунтів;
- несвоєчасному поверненні тимчасово зайнятих земель або невиконанні обов'язків по приведенню їх в стан, придатний для використання за призначенням;
- використанні земельних ділянок не у відповідності з тією метою, для якої вони надані;

- відхиленні без належного дозволу від затверджених у встановленому порядку проектів внутрігосподарського землеустрою;

- знищенні межових знаків меж землекористувань;

- невжитті заходів по боротьбі з бур'янами та шкідниками сільськогосподарських культур;

- неправильній експлуатації та пошкодженні гідротехнічних споруд або захисних лісонасаджень на меліорованих і еродованих землях, - несуть кримінальну або адміністративну відповідальність у відповідності з законодавством Союзу РСР та Української РСР.

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік законодавством Союзу РСР і Української РСР може бути встановлено відповідальність і за інші види порушень земельного законодавства.

Стаття 171. Повернення самовільно зайнятої землі

Самовільно зайняті земельні ділянки повертаються за їх належністю без відшкодування затрат, проведених за час незаконного користування. Приведення земельних ділянок в придатний для використання стан проводиться підприємствами, організаціями, установами і громадянами, які самовільно зайняли земельні ділянки, або за їх рахунок.

Стаття 172. Вилучення земельної ділянки за систематичне порушення-правил користування землею

Відповідно до Основ земельного законодавства Союзу РСР і союзних республік у випадках, встановлюваних законодавством Союзу РСР і Української РСР, у землекористувачів, які допускають систематичні порушення правил користування землею, ділянки, що неправильно використовуються ними, можуть бути вилучені за рішенням виконавчих комітетів обласних, районних (міських) Рад народних депутатів.

Стаття 173. Відшкодування збитків, заподіяних в результаті порушення земельного законодавства

Підприємства, організації, установи і громадяни повинні компенсувати шкоду, заподіяну ними в результаті порушення земельного законодавства.

РОЗДІЛ XII

МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ

(Доповнено розділом XII згідно з Указом Президії

Верховної Ради Української РСР від 12.03.81 р. N 1653-X)

Стаття 174. Міжнародні договори

Якщо міжнародним договором СРСР або Української РСР встановлено інші правила, ніж ті, що їх містить земельне законодавство Української РСР, то застосовуються правила відповідного міжнародного договору.
